

Kristin Henriksen og Kari Kraakenes

Monitor for introduksjonsordningen 2009

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, februar 2010 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-7785-6 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-7786-3 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 04.02.50	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Gjennom introduksjonsloven ble introduksjonsprogram og -stønning til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004. I SSBs monitor for introduksjonsordningen følger vi deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogrammet, og ser hvilken tilknytning de har til arbeidsmarkedet eller utdanningssystemet i november året etter at de avsluttet programmet. Dette er den tredje monitoren SSB publiserer, og her følger vi i hovedsak deltakerne som avsluttet eller avbrøt introduksjonsprogrammet i 2007. Vi ser også på hvilken tilknytning de som avbrøt eller avsluttet programmet i 2005 og 2006 har til arbeidsmarkedet, og vi sammenligner de tre kohortene.

Rapporten er skrevet av Kari Kraakenes og Kristin Henriksen, og Kari Kraakenes har også laget tabellgrunnlag. Takk til Olaf Espeland Hansen for tilrettelegging av dataprogrammer og til Kristian Tronstad for innspill og råd. Alle kommuner som har deltakere i introduksjonsprogrammet har sendt inn opplysninger om deltakerne gjennom KOSTRA-skjema 11B, og en takk går også til disse kommunene. Marit B. Gundersen har redigert rapporten og laget figurer.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har finansiert rapporten.

Sammendrag

I løpet av 2007 deltok 8 300 personer i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere. Av disse avsluttet eller avbrøt 2833 personer programmet i 2007. Disse utgjør det vi kaller 2007-kohorten, og i denne rapporten har vi sett på hvilket forhold de hadde til arbeidsmarkedet i november 2008.

63 prosent av 2007-kohorten var sysselsatt eller under utdanning i november 2008. 13 prosent var registrert arbeidsledig eller på tiltak, mens 24 prosent hadde annen eller ingen registrering. Tilsvarende tall for dem som gikk ut av programmet i 2006 var henholdsvis 65, 10 og 25 prosent november året etter, og for dem som gikk ut i 2005 var tallene 58, 12 prosent og 30.

Andelen som gikk over til utdanning/arbeid var lavere for 2007-kohorten sammenlignet med 2006-kohorten, men det er fordi det er flere kvinner i 2007-kohorten, som trekker ned gjennomsnittet. Ser vi på utviklingen for kvinner og menn separat, så var andelen kvinner som gikk over til arbeid/utdanning 51 prosent for 2007-kohorten, mot henholdsvis 50 og 43 prosent for 2006- og 2005-kohorten. Tilsvarende tall for menn er 75, 76 og 70 prosent. Det er med andre ord små forskjeller mellom 2007- og 2006-kohorten, mens det var færre i 2005-kohorten som gikk over i arbeid/utdanning.

Generelt vet vi at med økt botid blir innvandreres og flykningers tilknytning til arbeidsmarkedet sterkere (Olsen 2008), og dette gjelder også introduksjonsdeltakerne. For 2005- og 2006-kohorten kan vi nå se på utviklingen over tid. Det er særlig kvinner som får en sterkere tilknytning til arbeidsmarkedet over tid. Av kvinner i 2005-kohorten, var 43 prosent i arbeid og/eller utdanning i november 2006, en andel som økte til 57 prosent i november 2008. Mennene har ikke hatt en tilsvarende positiv utvikling, men de startet på et langt høyere nivå enn kvinnene. Rundt syv av ti i 2005-kohorten har vært sysselsatt eller under utdanning både i 2006, 2007 og 2008. Tilsvarende utvikling ser vi for 2006-kohorten.

I tillegg til kjønn og botid, har vi sett på følgende bakgrunnsvariable og hvilken betydning de har for introduksjonsdeltakernes tilknytning til arbeidsmarkedet: landbakgrunn, alder, programkommune og hvilke tiltak de har mottatt i programmet.

Alder har lite å si for hvorvidt 2007-kohorten er i arbeid eller utdanning i november 2008. Men *kjønnsforskjellene* er størst blant de yngste. Mens det er 31 prosentpoeng flere menn enn kvinner som er sysselsatt og/eller under utdanning blant dem i alderen 18-25 år, er kjønnsforskjellen 11 prosentpoeng i menns favør i aldersgruppa 45-55 år (hvor det er få deltakere). Videre er det slik at jo flere tiltak de har deltatt i ved siden opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jo bedre resultater har de. Særlig er det mange som har gått ut i arbeid og/eller utdanning blant dem som har hatt arbeid eller privat/offentlig sektor gjennom introduksjonsprogrammet (rundt 8 av 10).

Det er store forskjeller mellom ulike landgrupper, og innad i landgruppene er det store forskjeller mellom kvinner og menn. Menn fra Afghanistan er ei gruppe som skiller seg positivt ut (81 prosent over i arbeid/utdanning), mens kvinner fra Irak og Somalia i liten grad har gått ut i arbeid og/eller utdanning (hhv 43 og 34 prosent). Resultatene varierer også sterkt mellom programkommunene. Bærum og Sandnes er eksempler på kommuner som har hatt gode resultater over tid. Karakteristika ved programkommunene og det generelle arbeidsmarkedet beskrives i liten grad, men vi ser at de kommunene hvor sysselsettingen i befolkningen er høyest, er også de kommunene som har best resultater i introduksjonsprogrammet.

Er det slik at de som flytter i større grad er uten jobb enn de som blir værende i fylket hvor de var i introduksjonsprogrammet? For å besvare dette spørsmålet, sammenligner vi sysselsettingsstatusen til de som i november 2008 bodde i fylket hvor de hadde gått på introduksjonsprogram i 2007, med dem som ikke bodde i fylket. Menn som hadde flyttet var i større grad sysselsatt eller under utdanning enn menn som ikke hadde flyttet, mens det var motsatt for kvinnene. Dette gjenspeiler trolig at et pars beslutning om å flytte oftere er relatert til mannens mulighet til arbeid, enn kvinnens. Slik var det også for 2006-kullet, men forskjellene mellom de som flyttet og de som ble var langt mindre enn for 2007-kullet.

Av de som deltok i introduksjonsordningen hele kalenderåret 2008 var det 16 prosent som samtidig var langtidsmottakere av sosialhjelp. I 2007 var andelen langtidsmottakere av sosialhjelp 19 prosent.

Abstract

In 2007, 8 300 persons took part in the introduction programme for new immigrants. Of these, 2 833 either completed or left the programme in 2007. These make up what we refer to as the 2007 cohort, and this report examines their participation in the labour market in November 2008.

Sixty-three per cent of the 2007 cohort were employed or in education in November 2008. Thirteen per cent were registered as unemployed or on government initiatives, while 24 per cent were not registered at all or registered with a different status. Corresponding figures for course participants who left the programme in 2006 were 65, 10 and 25 per cent respectively for the following year, and 58, 12 and 30 per cent for those who left in 2005.

The percentage that went on to education/employment was lower for the 2007 cohort than the 2006 cohort, but this is because there are more women in the 2007 cohort, which pulls down the average. When considering the development of men and women separately, the share of women who took up employment/education was 51 per cent for the 2007 cohort, compared with 50 and 43 per cent respectively for the 2006 and 2005 cohorts. Corresponding figures for the men are 75, 76 and 70 per cent. In other words, there is only a slight difference between the 2007 and 2006 cohort, whilst fewer in the 2005 cohort took up employment/education.

In general, we know that immigrant and refugees' participation in the labour market strengthens in line with their length of residence (Olsen 2008), and this also applies to the introduction programme participants. For the 2005 and 2006 cohorts we can now examine the development over time. Women in particular have a stronger participation in the labour market over time. Forty-three per cent of the women in the 2005 cohort were in employment and/or education in November 2006, which increased to 57 per cent in November 2008. The men have not had the same positive development, but they started at a far higher level than the women. Approximately seven out of ten in the 2005 cohort were in employment or education in 2006, 2007 and 2008. A similar development can be seen for the 2006 cohort.

In addition to gender and length of residence, we have examined the following background variables and the significance they have for the introduction programme participants' participation in the labour market: country background, age, municipality of programme and what *measures* that prepare the participant for further education or access to working life they were offered on the programme.

Age was not a major determining factor in whether the 2007 cohort was in employment or education in November 2008. However, the *gender gap* is greatest among the youngest participants. While the figure for men is 31 percentage points higher than women in relation to those in employment and/or education in the 18-25 age group, the gender gap is 11 percentage points in favour of men in the age group 45-55 (where there are few participants). Also, the more *measures* that prepare the participant for further education or access to working life they were offered on the programme, in addition to studying Norwegian and social studies, the better the results they attain. The number who took up employment and/or education is particularly high among participants who worked in the private/public sector via the introduction programme (roughly 8 out of 10).

There are major variations between different country groups, and major differences within the country groups between men and women. Men from Afghanistan consists of a distinct group in a positive direction (81 per cent take up employment/education), while women from Iraq and Somalia have only taken up employment and/or education to a very limited extent (43 and 34 per cent respectively). The results also vary considerably between the municipalities holding the programme. Bærum and Sandnes are examples of municipalities that have good results over time. Characteristics of the municipalities holding the programmes and the general labour market are not described extensively, but we can see that the municipalities with the highest employment rates are also the municipalities with the best results from the introduction programme.

Is it the case that those who relocate are more likely to be unemployed than those who stay in the county in which they took part in the introduction programme? In order to answer this question, we compare the employment status of those who, in November 2008, lived in the county in which they took part in the introduction programme in 2007, with those who did not live in the county. Men who had moved were more likely to be in employment or education than men who had not moved, while the opposite was true for women. This is no doubt a reflection of the fact that a couple's decision to relocate is more often related to the man's job opportunities than the woman's. This was also the case for the 2006 cohort, but the differences between those who moved and those who stayed were much less than for the 2007 cohort.

Sixteen per cent of participants on the introduction programme in 2008 were long-term recipients of social security. In 2007, the share of long-term recipients of social security was 19 per cent.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	5
Abstract	6
Innhold	7
1. Om introduksjonsloven	8
1.1. Innhold i rapporten	8
1.2. Definisjoner	9
1.3. Datagrunnlag.....	10
2. Deltakelse i introduksjonsordningen	13
2.1. Flyktninger i Norge	13
2.2. Deltakelse i introduksjonsordningen.....	13
2.3. Grad av deltakelse i ordningen.....	14
2.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007	15
3. Status på arbeidsmarkedet i 2008 for 2007-kohorten	20
3.1. Menn går i større grad enn kvinner over til arbeid eller utdanning	22
3.2. Størst kjønnsforskjeller blant de yngste.....	22
3.3. Programstatus ved utgangen av året	23
3.4. Flest over i arbeid eller utdanning blant flyktninger fra Kongo og Burma	24
3.5. Status på arbeidsmarkedet for menn og kvinner fra utvalgte land.....	25
3.6. Flere tiltak gir bedre resultater.....	26
3.7. Status på arbeidsmarkedet for deltakere i utvalgte programkommuner	27
3.8. Hvor jobber de sysselsatte?	30
3.9. Ingen registrering i november 2008.....	31
3.10. Sosialhjelpsmottakere i 2007-kohorten	32
4. Flytting	33
4.1. Menn flytter til arbeid – kvinner følger med?	35
5. Status på arbeidsmarkedet i 2006, 2007 og 2008 for 2005-kohorten	36
5.1. Sosialhjelpsmottakere i 2005-kohorten	39
6. Status på arbeidsmarkedet i 2007 og 2008 for 2006-kohorten	40
6.1. Sosialhjelpsmottakere i 2006-kohorten	42
7. Sammenligning av de tre kohortene	43
8. Supplerende sosialhjelp under introduksjonsprogrammet	44
Referanser	47
Vedlegg A	48
Vedleggstabeller.....	47
Figurregister	64
Tabellregister	65

1. Om introduksjonsloven

Gjennom introduksjonsloven ble introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004. Før introduksjonsordningen ble gjort obligatorisk, hadde et økende antall kommuner ulike former for integreringstiltak som prøveordninger.

Introduksjonsloven trådte i kraft 1. september 2003. I det første året var dette en frivillig ordning for kommunene. F.o.m. 1. september 2004 har det vært obligatorisk for alle kommuner som bosetter flyktninger å tilby et individuelt tilrettelagt introduksjonsprogram for de som tilhører lovens personkrets. Dette gjelder personer med følgende oppholdsgrunnlag:

- asyl
- overføringsflyktninger
- personer med kollektiv beskyttelse i massefluksituasjon
- personer som er innvilget oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter søknad om asyl
- i tillegg inngår familiemedlemmer til de ovennevnte gruppene.

Forutsetningen er at de er mellom 18 og 55 år, er bosatt etter særskilt avtale mellom kommunen og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og har behov for grunnleggende kvalifisering. I tillegg kan kommunene tilby program til andre familiegjenforente, til personer over 55 år og til såkalte sekundærbosatte.

Med virkning fra 1. september 2005 fastsetter introduksjonsloven rett og/eller plikt til å delta i 300 timer med opplæring i norsk og samfunnskunnskap. De som har rett til 300 timer med opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan ved behov få tilbud om ytterligere 2700 timer opplæring i norsk. Opplæringen må gjennomføres i løpet av 5 år. Målet med introduksjonsprogrammet er å gi deltakerne grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv, samt å forberede dem for deltakelse i yrkeslivet og/eller utdanning og styrke deres mulighet for økonomisk selvstendighet.

Introduksjonsprogrammet skal tilpasses den enkeltes behov for kvalifisering og skal som hovedregel vare i inntil to år, men kan i særlige tilfeller vare i inntil tre år. Målet med introduksjonsprogrammet er å gi nyankomne innvandrere grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv, samt å forberede for deltakelse i yrkeslivet og/eller utdanning. Programmet skal være helårig og på full tid og skal minst inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til yrkeslivet.

Deltakerne i introduksjonsprogram har rett til å motta introduksjonsstønad som tilsvarende. Dette skal bidra til at færrest mulig av nyankomne innvandrere skal bli avhengig av sosialhjelp fra første dag i Norge. Det er et av lovens formål at programdeltakeren aktivt yter noe, først og fremst til beste for seg selv, men også for samfunnet, for å gjøre seg berettiget til den økonomiske ytelsen.

Introduksjonsordningen er dessuten et viktig verktøy for kommunene i deres arbeid med integrering av nyankomne. Loven stiller klare krav til kommunene og gir samtidig kommunen mulighet til å stille krav til den nyankomne.

1.1. Innhold i rapporten

Hovedformålet med denne rapporten er å følge deltakere i introduksjonsordningen etter avsluttet program og beskrive deres grad av deltakelse i arbeidslivet og utdanningssystemet. SSB publiserer en årlig monitor hvor vi følger kohorter med personer som går ut av programmet, årets monitor er den tredje i rekken. Hovedfokus i årets rapport er på 2007-kohorten, det vil si de som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007. Vi ser på hvilken relasjon disse

personene har til arbeidsmarkedet i november 2008; er de sysselsatt, tar de utdanning, er de registrert ledige eller har de en annen status? Vi sammenligner så denne kohortens status på arbeidsmarkedet ett år etter med tilsvarende status for de to forrige kohortene; de som gikk ut av ordningen i 2005 sin status i november 2006 og de som gikk ut av ordningen i 2006 sin status i 2007.

Formålet er også på sikt å følge deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, en gruppe som er videre enn deltakerne i introduksjonsprogrammet. Foreløpig har ikke dekningsgraden i det tilgjengelige datagrunnlaget gitt mulighet for dette. Kilden vil her være Norsk Introduksjonsregister (NIR). Datagrunnlaget for 2009 som foreligger våren 2010 vil forhåpentligvis være av så god kvalitet at det etter revisjon vil kunne publiseres statistikk for deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap før utgangen av 2010. Intensjonen er at NIR, når kvaliteten blir god nok, skal erstatte rapportering til KOSTRA som kilde for statistikk om deltakelse i introduksjonsprogram.

I kapittel 2 gir vi en demografisk beskrivelse av deltakerne i Introduksjonsprogrammet og gruppen som gikk ut av programmet i løpet av året 2007. Vi beskriver også i hvilken grad de som har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram faktisk deltar.

I kapittel 3 beskrives status på arbeidsmarkedet per november 2008 for personene som gikk ut av programmet i løpet av 2007 (2007-kohorten).

I kapittel 4 beskrives 2007-kohortens flyttemønster, og vi ser på om de som flytter i større eller mindre grad er sysselsatt enn de som ikke flyttet. Her sammenligner vi med 2006-kohortens flyttemønstre.

I kapittel 5 ser vi på 2005-kohortens status på arbeidsmarkedet tre år etter programslutt, i november 2008 og sammenlikner med status ett og to år etter programslutt henholdsvis i november 2006 og november 2007.

I kapittel 6 ser vi på 2006-kohortens status på arbeidsmarkedet to år etter programslutt, i november 2008 og sammenlikner med status et år etter programslutt i november 2007.

I kapittel 7 gis en samlet oversikt over andel sysselsatt/i utdanning per november 2006-2008 for de tre kohortene vi hittil har kunne følge; de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005, 2006 og 2007.

I kapittel 8 kartlegges omfanget av supplerende sosialhjelp for deltakere mens de er i introduksjonsprogrammet. Vi ser på den gruppen som var i introduksjonsprogrammet hele 2008 og i hvilken grad de var langtidsmottakere av sosialhjelp samtidig som de mottok introduksjonsstønad, det vil si de som mottok økonomisk sosialhjelp i minst seks måneder i 2008

1.2. Definisjoner

Deltaker: Person som, i følge kommunenes rapportering til SSB, i løpet av referanseåret har vært registrert av en kommune som deltaker i introduksjonsprogrammet og mottaker av introduksjonsstøtte.

Kohort: Med kohort mener vi her den gruppen som har gått ut av introduksjonsprogrammet i løpet av et gitt år. I denne rapporten følger vi først og fremst de som har gått ut av introduksjonsprogrammet i løpet av kalenderåret 2007, altså 2007-kohorten. Det vil si de som er registrert med en sluttdato i KOSTRA. De kan enten ha avsluttet ved fullført program eller avbrutt av andre årsaker som for eksempel overgang til arbeid.

Flyktning: I juridisk forstand omfatter begrepet ”flyktninger” overføringsflyktninger og asylsøkere som har fått innvilget asyl. I SSBs oversikter brukes begrepet ”flyktning” også om asylsøkere som har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag etter søknad om asyl. Se for øvrig www.ssb.no/flyktninger/

Familietilknyttet til flyktning: Familieinnvandringen kan deles inn i de som kommer samtidig med eller gjenforenes med et familiemedlem som har innvandret til Norge, og de som kommer til Norge for å etablere familie.

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. Når begge foreldre er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfelle født i samme land. I tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

Tiltak: Det sentrale tiltaket i ordningen er opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Samfunnskunnskapsdelen skal være på et språk deltakeren forstår. I tillegg til vanlig norskundervisning tilbys også tiltak som er utenom tradisjonell klasseromsundervisning, for eksempel *språkpraksis* på en arbeidsplass. Språkpraksis er en del av norskopplæringen hvor deltakerne deler av uka utplasseres på en arbeidsplass for å få praktisere norsk språk i autentiske omgivelser.

Tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet kan være *arbeidspraksis* eller andre tiltak i regi av NAV, *yrkesprøving*, dataopplæring osv. Yrkesprøving er en metode for realkompetansevurdering som dokumenterer både teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter.

1.3. Datagrunnlag

Registreringsskjema for introduksjonsstønad i KOSTRA

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstakere og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås.

Data om deltakelse i Introduksjonsprogrammet innhentes av SSB gjennom KOSTRA systemet og skjema 11b *Registreringsskjema for introduksjonsstønad*. Kommunene som har deltakere i introduksjonsprogram rapporterer dette hvert år. Skjemaet kartlegger demografiske bakgrunnsvariabler for hver deltaker, start- og stoppdato for deltakelse, tiltak, status ved utgangen av året samt hvilke måneder personen har mottatt introduksjonsstønad og stønadsbeløp. Med utgangspunkt i dette datamaterialet publiserer SSB årlig statistikk over deltakelse i introduksjonsordningen i forbindelse med KOSTRA publiseringen 15. juni på www.ssb.no/kostra/ samt artikkel og flere tabeller i Dagens statistikk i slutten av juni / begynnelsen av juli: <http://www.ssb.no/emner/04/02/50/introinnv/>

Utdanningsdata

Når vi i monitoren skriver at introduksjonsdeltakerne har gått over i utdanning, gjelder dette både videregående opplæring og høyere utdanning, men ikke grunnskolen. Sistnevnte vil havne i kategorien "ikke registrert", ettersom vi ikke har individdata på grunnskoleelever.

Innen høyere utdanning er universitetene og høyskolenes administrative systemer M-STAS (Mikromaskinbasert- StudieAdministrativt System) og FS (Felles Studentsystem) de mest sentrale datakildene. Enkelte læresteder benytter egne datasystemer. Opplysningene studentene selv gir ved betaling av semesteravgift er også med på å danne grunnlaget for statistikken.

Opplysninger om studenter i utlandet hentes inn fra Lånekassen. Forsvaret rapporterer også sine utdanningstilbud som omfatter utdanninger på videregående nivå og på høgskolenivå.

Innenfor videregående opplæring og fylkeskommunal fagskoleutdanning, er fylkeskommunenes administrative datasystem for inntak til videregående opplæring (VIGO) den viktigste kilden, foruten særskilte registreringssystemer for voksne i fylkeskommunene. Datagrunnlaget er spesifiserte uttrekk fra systemene. For folkehøgskolene er NAVIsentralbase kilden for innhenting av data. For andre utdanningsområder rapporterer de enkelte lærestedene sine elevtall elektronisk til SSB

Syssettingsdata

Opplysninger om status på arbeidsmarkedet i november 2008 baserer seg på de samme kildene som SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk. Data for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er basert på flere ulike registre. De viktigste er NAVs arbeidstakerregister, lønns- og trekkoppgaverregisteret og selvangivelsesregisteret administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige og sivilarbeidere fra henholdsvis Vernepliktsverket og Sivil-tjenesteadministrasjonen, og Enhetsregisteret/ Bedrifts- og foretaksregisteret. Arbeidstakerregisteret er hovedkilden til data om lønnstakere, men lønns- og trekkoppgaverregisteret utgjør et viktig supplement ved at det fanger opp lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til arbeidstakerregisteret. Begge registre har arbeidsforhold (jobber) som enhet. Selvangivelsesregisteret er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret gir opplysninger om bedriftene (arbeidsstedene). I tillegg nyttes supplerende data fra en rekke andre kilder: ARENA-registeret som gir data om arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, registre over ansatte i stat i kommune, lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor, sykefraværsregisteret mv. Avgrensingen av sysselsatte er altså basert på en rekke ulike kilder, og det er bygget opp et system i SSB for en samlet utnyttning av disse. Systemene omfatter moduler for konsistensbehandling mellom ulike datakilder, valg av viktigste arbeidsforhold og klassifisering som sysselsatt.

SSBs flyktningfil

KOSTRA-dataene blir koblet til flyktningfilen i SSB. Koblingsnøkkelen er her som ellers i SSB personstatistikksystem basert på fødselsnummer. Det betyr at deltakerne i introduksjonsordningen som vi ikke har mottatt fødselsnummer på vil falle bort. I de tilfeller hvor deltakerne er registrert i to kommuner, men med samme fødselsnummer (doubletter) vil den siste kommunen som deltakeren er registrert bosatt i legges til grunn. Flyktningfilen inneholder alle flyktninger som en gang har blitt bosatt i Norge på pr dato 31.12 gjeldende år. En egen variabel, ”registreringsstatus” forteller om flyktningen fortsatt er bosatt i landet.

SSBs flyktningfil er bygd opp over flere år, og bygger på flere datakilder. Det er bare laget statistikk over personer som er bosatt i Norge ved utgangen av året. Det gjennomføres fødselsnummerkontroller, samt logiske sumkontroller. I tillegg til de kontrollene som blir utført i DSF, utfører SSB kontroller for statistiske formål.

De viktigste enkeltkildene for statistikkdataene til flyktningfilen er Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet og Datasystem for utlendings- og flyktningsaker (DUF) i Utlendingsdirektoratet. DSF inngår som den viktigste kilden for data i hele SSBs personstatistikksystem. Defineringen av førstegangsinnvandring for en flyktning er helt og holdent basert på folkeregisterdata. For første bosettingsdato legges offisiell folkeregistreringsdato til grunn, ikke dato flyktningen først ankom Norge, slik at tid tilbrakt i asylmottak før eventuell bosetting regnes ikke med i beregninger av botid etc.

Som for alle andre innregistrert i folkeregisteret gjelder regelen om at personer som ”har til hensikt” å oppholde seg i landet utover 6 måneder skal innregistreres. Forskriftene til folkeregistreringsloven skal tolkes slik at flyktninger ikke skal registres som bosatt i Norge før de har fått tildelt sin første bostedskommune og flyttet dit. DUF overtok etter Fremkon og Flyktningregisteret (Flyreg) våren 2004. Sentrale opplysninger fra disse to registrene ble da tilpasset nye standarder og lagt inn i DUF, slik at noe av den informasjonen vi har om flyktninger bosatt før 2004 er hentet fra disse registrene. Den enkeltvariabelen i DUF som identifiserer flyktningbefolkningen er variabelen ”vedtaksgrunn”. Fra denne variabelen hentes også informasjon om flyktningen er primærflyktning, overføringsflyktning eller familieinnvandret (til en annen flyktning).

2. Deltakelse i introduksjonsordningen

2.1. Flyktninger i Norge

Introduksjonsordningen er som nevnt for alle nyankomne flyktninger. Her bruker vi betegnelsen "flyktning" om personer bosatt i Norge, som en gang har kommet til Norge av fluktgrunner (familietilknyttede til flyktninger medregnet), uten hensyn til om personen har fått flyktningstatus etter Genèvekonvensjonen. Barn som flyktningene har fått etter at de kom til Norge er ikke regnet med (jfr *Befolkningsstatistikk. Flyktninger, 1. januar 2009*). I flyktningbefolkningen finner vi flyktninger fra hele 161 land og selvstyrte regioner ved inngangen til 2009.

På samme tid bodde det om lag 143 000 personer med flyktningbakgrunn i Norge, 3 prosent av den totale folkemengden. I alt 104 000 av personene med flyktningbakgrunn blir regnet som primære flyktninger mens resten (39 000) blir regnet som indirekte flyktninger, siden de er kommet senere som familiemedlemmer.

I hele flyktningbefolkningen har 51 prosent bakgrunn fra Asia (med Tyrkia), 22 prosent fra Afrika, 23 prosent har bakgrunn fra Europa, og 4 prosent kommer fra Latin Amerika. Blant overføringsflyktningene finner vi en mye høyere andel med bakgrunn fra Asia (75 prosent), mens vel 19 prosent har bakgrunn fra Afrika, og bare 4 prosent fra Europa og 1 prosent fra Latin-Amerika. Av enkeltland finner vi flest bosatte i hele flyktningbefolkningen fra Irak, Somalia og Bosnia-Hercegovina med rundt 19 000, 17 000 og 12 000 personer. Til sammen utgjør flyktninger fra disse tre landene en av tre flyktninger i Norge (Tabell 2.1).

Tabell 2.1. Flyktninger etter landbakgrunn per 1.1.2009 Absolutte tall

Landbakgrunn	Antall
I alt	143 355
Irak	18 698
Somalia	16 724
Bosnia-Hercegovina	12 204
Iran	11 819
Vietnam	11 664
Kosovo	8 457
Afghanistan	7 692
Sri Lanka	7 107
Chile	4 851
Russland	4 672
Eritrea	2 988
Etiopia	2 955
Tyrkia	2 666
Burma	2 332
Pakistan	1 862
Kroatia	1 799
Det palestinske området	1 756
Kongo	1 631
Polen	1 300
Libanon	1 126
Syria	1 088
Makedonia	1 048
Resterende land	16 916

2.2. Deltakelse i introduksjonsordningen

I løpet av 2007 deltok 8 300 personer i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere. Deltakelse i ordningen var jevnt fordelt på fylkene, sett i forhold til antall innbyggere, men med noe flere deltakere i Nord-Norge og litt færre på det sentrale Østlandet.

Tabell 2.2. Deltakere og befolkning, etter fylke. Absolutte tall og prosent

Fylke	Deltakere i introduksjonsordningen 2007	Folkemengde 1.1. 2008	Deltakere i introduksjonsprogram som andel av befolkningen totalt
Hele landet	8 290	4 737 171	0,35
Østfold	274	265 458	0,21
Akershus	667	518 567	0,26
Oslo	858	560 484	0,30
Hedmark	315	189 289	0,33
Oppland	441	183 637	0,48
Buskerud	525	251 220	0,42
Vestfold	301	226 433	0,26
Telemark	435	166 731	0,52
Aust-Agder	223	106 130	0,42
Vest-Agder	446	165 944	0,53
Rogaland	686	412 687	0,33
Hordaland	692	462 674	0,30
Sogn og Fjordane	177	106 259	0,33
Møre og Romsdal	316	246 772	0,25
Sør-Trøndelag	433	282 993	0,30
Nord-Trøndelag	250	129 856	0,38
Nordland	690	234 996	0,58
Troms Romsa	376	154 642	0,48
Finnmark Finnmarku	185	72 399	0,51

Av kommunene var det flest deltakere i Oslo, og deretter fulgte Bergen, Trondheim og Kristiansand.

I 2007 var det flest deltakere fra Somalia, fulgt av, Russland, Burma og Irak (se tabell A1). Av landene med flest deltakere hadde Burma den høyeste andelen menn (54 prosent) og Irak den laveste (41 prosent). Det er personer mellom 18 og 55 år som har rett og plikt til å delta i introduksjonsordningen. Få av deltakerne befinner seg i de eldste aldersgruppene. Som tidligere år er flest mellom 26 og 35 år, og kvinneandelen synker med alder.

Mer om deltakerne i introduksjonsordningen i 2007 finnes i artikkelen fra juni 2008 her: <http://www.ssb.no/emner/04/02/50/introinnv/>

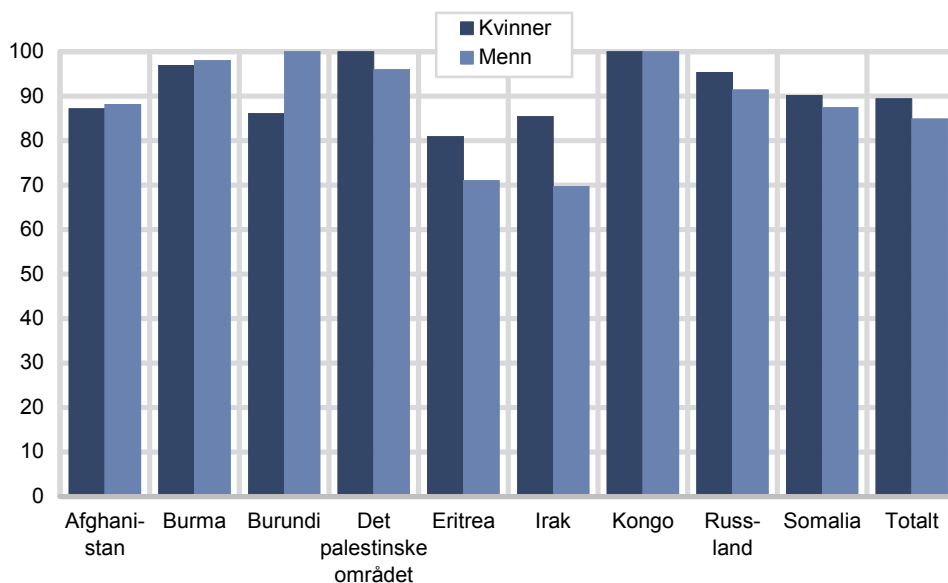
2.3. Grad av deltakelse i ordningen

I løpet av 2004-2005 endret regjeringen reglene om hvem introduksjonsprogrammet skal omfatte. Den viktigste endringen er at familie-gjenforente til personer med opphold på humanitært grunnlag etter søknad om asyl, i størstedelen av 2005 ikke hadde rett og plikt til introduksjonsprogram. Derfor kunne vi for bosettingsåret 2005 ikke beregne i hvilken grad familiegjenforente til personer med opphold på humanitært grunnlag deltok i introduksjonsprogrammet. Rettighetene ble gjeninnført for de som ble bosatt fra og med 2006 (Mathisen 2008). Dette er ankomståret vi i Figur 2.1 tar utgangspunktet når vi ser på i hvilken grad de som ble bosatt i 2006 deltok i introduksjonsordningen i løpet av perioden 2007-2008.

Vi ser på andelen av de med rett og plikt som faktisk har deltatt i programmet. Vi tar utgangspunkt i personer mellom 18-55 år i gruppa som ble bosatt i året 2006 (nevner), og sammenligner med personer fra samme gruppe som er registrert med deltakelse i introduksjonsprogrammet i løpet av årene 2007 og/ eller 2008 (teller). Som i tidligere Monitor ser vi altså på deltakelsen i løpet av de to første årene etter bosetting under ett, ikke kun første år etter bosetting.

Regnet på denne måten er den samlede deltakerandelen for primær- og overføringsflyktninger som ble bosatt i 2006 på 87 prosent, 89 for kvinner og 85 for menn. Deltakerandelen for tilsvarende kohort bosatt i 2005 var i 2006-2008 på 85 prosent, 86 for kvinner og 84 for menn.

Figur 2.1. Prosentandel av primær- og overføringsflyktninger 18-55 år bosatt i 2006 som er registrert som deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av 2007-2008. Utvalgte land

Figur 2.1 viser grad av deltakelse i introduksjonsordningen for menn og kvinner bosatt i 2006 fra de landene med flest deltakere i ordningen i løpet av 2007 og/eller 2008. Blant de 9 landene med flest deltakere i introduksjonsordningen i 2007-2008 var det relativt høy deltakelse i de fleste grupper. Som året før var det lavest deltakelse blant flyktingene fra Eritrea og Irak, men denne andelen har for begge land økt fra året. For kvinner fra Irak har deltakerandelen gått opp fra 74 til 85 prosent.

Den høyeste graden av deltakelse har flyktinger fra Kongo, hvor 100 prosent av de som ble bosatt i 2006, både menn og kvinner, deltok i løpet av 2007 og/eller 2008. Blant flyktinger fra Burma deltok 98 prosent av mennene og 97 prosent av kvinnene, til sammen 251 deltakere. Kongo og Burma hadde også høyest grad av deltakelse året før. Videre finner vi blant menn høyest deltakelse fra Burundi og Burma, mens det for kvinner var høyest deltakelse blant flyktinger fra Det palestinske området (liten gruppe), Burma og Russland.

2.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007

I denne analysen beskrives deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007, uavhengig av om de fullførte programmet, avsluttet på grunn av overgang til arbeid eller avsluttet programmet av andre årsaker. Vi kaller denne gruppen for *2007-kohorten*. I alt hadde 2 864 personer sluttdato i løpet av 2007. Noen av disse (1,1 prosent) er senere utvandret, døde eller kan ikke gjenfinnes i registrene og er utelatt fra den videre analysen. Slik at i alt har vi 2 833 personer, bosatte i Norge per november 2008 som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. Dette er gruppen vi ser nærmere på og kaller 2007-kohorten. Til sammenligning bestod 2005-kohorten av 2 261 personer og 2006-kohorten av 3 131 personer.

Alternativt kunne vi bare fulgt gruppen som har gått hele programmet og avsluttet etter *fullgått* løp, for dermed å legge et grunnlag for å måle effekten av hele programmet for deltakerne. Vi velger å fokusere på alle som gikk ut av programmet fordi overgang til arbeid sees på som et av hovedmålene med ordningen. Det er altså et mål i seg selv. For å måle effekten av programmet må vi samtidig ta med dem som avslutter på grunn av andre årsaker.

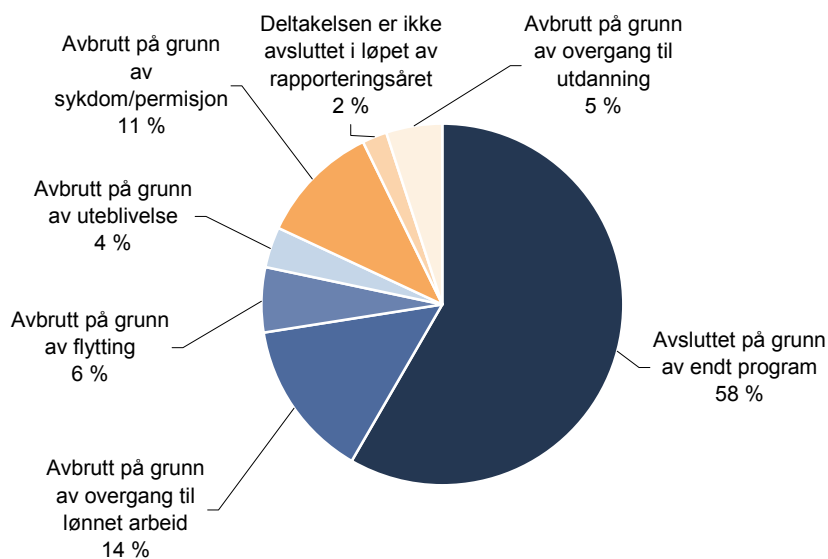
I det følgende vil vi beskrive denne gruppen som har en sluttdato en eller annen gang i løpet av året 2007 som 2007-kohorten. Det er viktig å være klar over at personer i denne gruppen kan ha avsluttet i løpet av hele 2007, fra januar til desember. Når arbeidsmarkedsstatus for denne gruppen gjøres opp i november 2008 vil tiden fra de gikk ut av ordningen til deres status blir målt variere fra nesten ett opp til nesten to år.

2007-kohorten etter status ved utgangen av året

Vel 2 800 personer avsluttet eller avbrøt introduksjonsprogrammet i løpet av 2007, og 58 prosent av disse hadde gått et fullt introduksjonsløp og avsluttet etter endt program. 14 prosent hadde avbrutt fordi de har gått over til lønnet arbeid, i følge kommunenes innrapporteringer, og 5 prosent gikk over til utdanning. 6 prosent avbrøt på grunn av flytting, 4 prosent på grunn av uteblivelse og 11 prosent på grunn av sykdom eller permisjon (for eksempel på grunn av barnefødsler) (Figur 2.2). 1 prosent manglet registrering av programstatus ved utgangen av året.

60 personer er i KOSTRA-skjemaet registrert med en sluttdato i 2007 samtidig som det blir oppgitt at de fremdeles er i ordningen ved slutten av året. Vi velger å behandle disse som ute av programmet tross i motstridende opplysninger i de to datakildene, fordi det viser seg at over halvparten av disse er i jobb/utdanning i november 2008.

Figur 2.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 (har sluttdato dette året) etter registrert status i KOSTRA ved utgangen av året. Prosent

Kilde: KOSTRA.

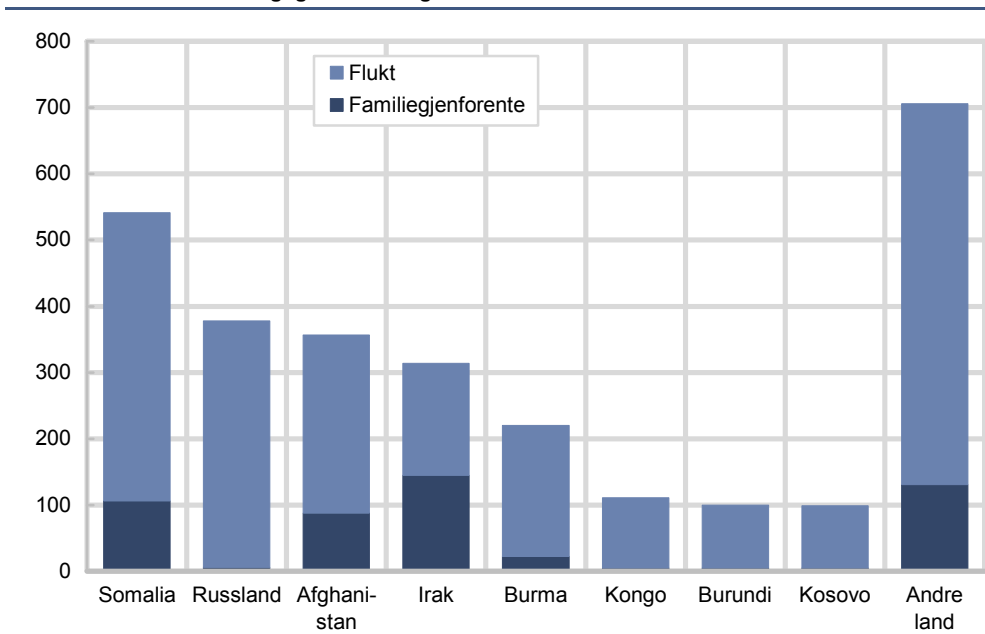
Tabell 2.3. Flyktningbefolkningen per 1.1.2008, deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 og personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 etter landbakgrunn. Absolutte tall og prosent

	Flyktning- befolkningen	Deltakere i introduksjons- ordningen i 2007	Personer som gikk ut av introduksjons- ordningen i løpet av 2007	Deltakere som gikk ut av ordningen i prosent av alle deltakere i ordningen
I alt	132 367	8 290	2 833	34
Somalia	15 498	1 506	541	36
Russland	4 411	973	378	39
Afghanistan	6 897	864	357	41
Irak	17 574	867	314	36
Burma	1 945	923	220	24
Kongo	1 430	341	112	33
Burundi	860	236	100	42
Kosovo	7 540	141	100	71
Liberia	886	148	83	56
Iran	11 502	200	74	37
Etiopia	2 559	230	72	31
Eritrea	2 355	372	70	19
Det palestinske området ..	1 066	211	57	27
Kina	600	127	41	32
Sudan	712	68	26	38
Syria	960	66	25	38
Angola	186	40	19	48
Kasakhstan	312	36	19	53
Rwanda	448	66	18	27
Tyrkia	2 083	31	14	45
Bosnia-Hercegovina	12 369	21	13	62
Libanon	1 084	21	12	57
Usbekistan	186	21	11	52
Andre	38 904	781	157	20

Kilde: Befolkningsstatistikk og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabellen viser at 2007-kohorten, det vil si de som gikk ut av introduksjonsordningen i 2007, utgjorde 34 prosent av alle som deltok i introduksjonsordningen i løpet av 2007. De fem klart største landgruppene, blant alle som deltok i ordningen, var Somalia, Russland, Burma, Irak og Afghanistan. Deltakerne fra disse landene utgjorde til sammen hele 62 prosent av deltakerne. Blant de som avsluttet eller avbrøt programmet i 2007 utgjorde deltakerne fra disse fem landene 64 prosent. I vår videre analyse av hvordan det går med 2007-kohorten på arbeidsmarkedet er det viktig å ha i mente at resultatene i sterk grad vil preges av deltakere fra disse fem landene.

Det var stor variasjon i innvandringsgrunn for de største landene, og vi skiller her de familiegjenforente til flyktninger fra de som er primær- og overføringsflyktninger (Figur 2.3). Av de som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 var 82 prosent primær- og overføringsflyktninger, det vil si personer som har kommet til Norge av fluktgrunner. Gruppen familiegjenforente utgjorde 18 prosent. Nær halvparten av de fra Irak (46 prosent) var familiegjenforente, mens det var nesten ingen familiegjenforente fra Russland, Kongo, Burundi og Kosovo i 2007-kohorten.

Figur 2.3. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter innvandringsgrunn. Utvalgte land. Absolutte tall**Litt flere kvinner enn menn gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007**

I 2008 og 2007 var det flest kvinner som deltok i introduksjonsordningen. I begge årene utgjorde kvinnene 53 prosent av deltakerne, mot 48 prosent av deltakerne i 2006. Blant dem som avsluttet i 2007 var det litt flere kvinner enn menn (51 vs 49 prosent), mens det blant dem som avsluttet programmet i 2006 var 42 prosent kvinner. Årsaken til at kvinneandelen øker blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet er at kvinner i større grad enn menn går ut i permisjoner og bruker lenger tid på å fullføre programmet. Hver deltaker telles med i kohortene hvert år de får utbetalt introduksjonsstønad selv om de bare deltar i noen få måneder. De som deltar noen måneder i året over flere år, for eksempel fordi de går ut og inn av permisjoner, telles derfor med flere ganger enn de som deltar like mange måneder i sum, men som går på introduksjonsordningen i to år uten avbrekk.

Tabell 2.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 etter landbakgrunn og kjønn. Utvalgte land. Absolutte tall og prosent

Landbakgrunn	I alt	Absolutte tall		Prosent	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	2 833	1 400	1 433	49	51
Somalia	541	258	283	48	52
Russland	378	174	204	46	54
Afghanistan	357	209	148	59	41
Irak	314	131	183	42	58
Burma	220	125	95	57	43
Kongo	112	60	52	54	46
Kosovo	100	50	50	50	50
Burundi	100	58	42	58	42
Liberia	83	36	47	43	57
Iran	74	31	43	42	58
Etiopia	72	36	36	50	50
Eritrea	70	41	29	59	41
Det palestinske området	57	34	23	60	40

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

Blant deltakere som avsluttet introduksjonsprogram i 2007 skiller Irak seg ut blant de største landene med en overvekt av kvinner på 58 prosent (tabell 2.4). Dette henger sammen med at det kom langt flere menn enn kvinner fra Irak til Norge tidlig på 2000-tallet, da innvandringen fra Irak var særlig høy (Henriksen 2010). Et vanlig fluktmønster er at menn reiser i forveien, og blir gjenforent med eventuell familie senere. Fra Irak har det etter hvert kommet mange kvinner som er blitt gjenforent med sine menn, slik at blant deltakerne i vår målgruppe får vi en overvekt av kvinner. Også i 2006 og 2007 var det et flertall kvinner blant

flyktingene fra Irak. I 2006-kullet utgjorde kvinnene et flertall i bare to av landene med flest deltakere som avsluttet programmet dette året. Dette har endret seg i 2007-kullet, hvor kvinnene utgjør flertallet i seks av landene med flest deltakere som avsluttet programmet dette året.

Blant flyktninger fra Afghanistan har mennene tidligere utgjort et stort flertall. I 2005 utgjorde de 72 prosent av deltakerne som avsluttet programmet det året og 77 prosent i 2006. I 2007 var kjønnsbalansen i denne gruppa langt jevnere, da utgjorde menn 59 prosent av de som gikk ut av programmet. Det var færre mannlige deltakere fra Afghanistan i 2007 enn i 2006, men antallet kvinnelige deltakere har holdt seg ganske stabilt.

Tabell 2.5. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2005, 2006 og 2007 etter største programkommuner i 2007. Absolutte tall

	2007	2006	2005	Endring fra 2006 til 2007
Totalt	2 833	3 131	2 261	-298
Oslo	253	181	171	72
Bergen	139	110	173	29
Trondheim	103	132	96	-29
Kristiansand	97	116	136	-19
Stavanger	64	101	9	-37
Drammen	60	47	32	13
Skien	60	35	28	25
Bærum	59	64	77	-5
Tromsø	56	44	46	12
Bodø	49	69	53	-20
Fredrikstad	46	30	30	16
Harstad	40	42	44	-2
Sandnes	38	47	15	-9

Oslo er i 2007 som tidligere år den kommunen hvor det hvor det gikk klart flest personer ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007, med Bergen som nummer to (Tabell 2.5). Oslo har også den største økningen fra året før, mens Stavanger har den største nedgangen. Antallet personer som går ut av programmet reflekterer hvor mange kommunen har i introduksjonsprogram, men også hvor lenge kommunen har vært i gang med et omfattende tilbud.

3. Status på arbeidsmarkedet i 2008 for 2007-kohorten

Som vist i kapittel 2, var det 2 833 personer som avsluttet eller avbrøt introduksjonsprogrammet i 2007, og det er disse som utgjør det vi kaller 2007-kohorten. Av disse var 63 prosent sysselsatt eller under utdanning i november 2008. 13 prosent var registrert arbeidsledig eller på tiltak, mens 24 prosent hadde annen eller ingen registrering (Tabell 3.1 og Figur 3.1). Tilsvarende tall for 2006-kohorten ett år etter at de gikk ut av ordningen, var henholdsvis 65, 10 og 25 prosent. Det er altså noe færre som var sysselsatt og under utdanning, noe flere arbeidsledige og 1 prosentpoeng færre er helt utenfor arbeidsmarkedet i 2007-kohorten sammenlignet med 2006-kohorten.

Endringen skyldes at i 2006-kohorten var 42 prosent av de som avsluttet introduksjonsprogrammet kvinner – for 2007-kohorten var vel 50 prosent av de som avsluttet kvinner. Ettersom kvinner går over i arbeid/utdanning i langt mindre grad enn menn, trekker kvinnene gjennomsnittet for 2007-kohorten ned. Ser vi på kvinner og menn hver for seg, så er endringene i forhold til kvinner og menn i 2006-kohorten relativt små.

Både 2007-kohorten og 2006-kohorten var i større grad sysselsatt/under utdanning enn 2005-kohorten

Disse tre kohortene har det til felles at de har gått ut av introduksjonsprogrammet i en periode med høykonjunktur i norsk økonomi. Dette snudde høsten 2008 med ”finanskrisen”. I første omgang har imidlertid de næringene de fleste introduksjonsdeltakerne har arbeidet i vært lite berørt. Det var i bygg- og anleggsnæringen ledigheten først økte, slik at det er arbeidsinnvandrere fra nye EØS-land som har blitt særlig hardt rammet.

I kapittel 7 kommer vi tilbake til en nærmere sammenligning av de tre kohortene.

Tabell 3.1 Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent

		I alt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
		Prosent			
	I alt	2 833	63	13	24
	Menn	1 400	75	13	12
2007-kohorten	Kvinner	1 433	51	13	36
	I alt	3 131	65	10	25
	Menn	1 820	76	11	13
2006-kohorten	Kvinner	1 311	50	9	41
	I alt	2 261	58	12	30
	Menn	1 285	70	12	18
2005-kohorten	Kvinner	976	43	12	45

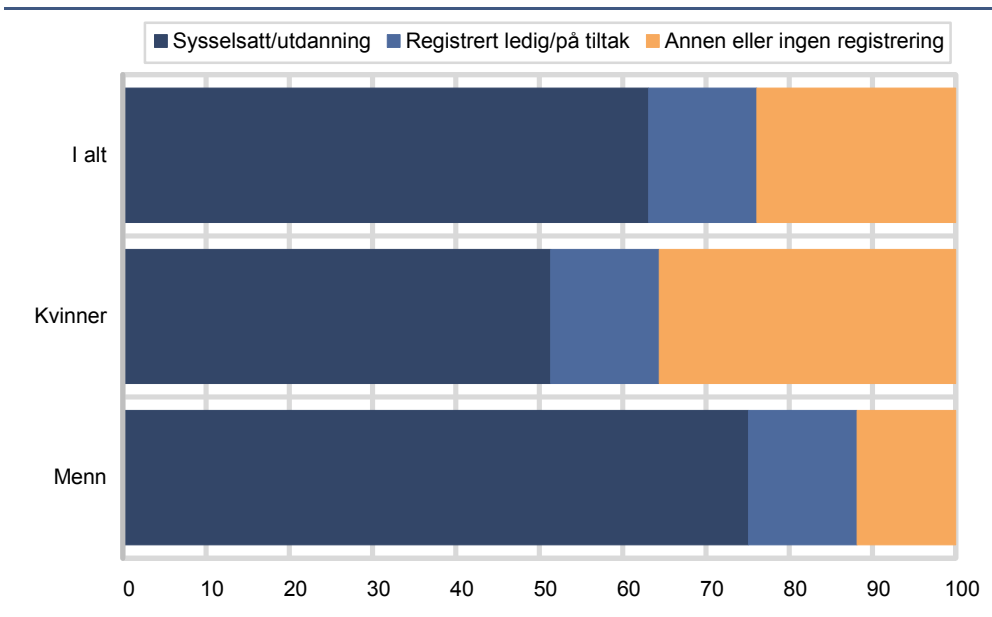
Datagrunnlaget gir oss et relativt finmasket bilde over hvor vi finner igjen personene som gikk ut av introduksjonsprogrammet. Men for statistikk- og analyseformål har vi valgt å aggregere status i november året etter deltakelsen til en tredeling. Ellers ville man fort ende opp med for små tall i hver kategori til at det lot seg publisere av personvern hensyn. Vi mener følgende tredeling er en god måte å beskrive grad av tilknytning til arbeidslivet på:

1. Kategorien *sysselsatt/utdanning* som totalt gjelder for 1 788 personer er satt sammen av de som er kun registrert som sysselsatte, de som kun er registrert som under utdanning og de som er registrert med en kombinasjon av sysselsetting og utdanning, henholdsvis 1 314, 216 og 258 personer. Se vedleggstabell A3.
2. Kategorien registrert *ledig/på tiltak* utgjør totalt 369 personer. Den er satt sammen av de som vi finner igjen som registrert ledige hos NAV, 198 personer,

og de som deltar på ordinært arbeidsmarkedstiltak, 171 personer. Personer som inngår i denne kategorien må kunne sies å ha en betydelig større grad av tilknytning til arbeidslivet enn de i tredje og siste kategori da de er inne i et aktivt løp rettet mot sysselsetting.

- Den tredje og siste kategorien er de som har *annen eller ingen registrering* per november 2008, totalt 676 personer. Disse har den svakeste graden av tilknytning til arbeidsmarkedet. Av disse er 82 personer registrert som yrkeshemmet hos NAV, 4 personer er langtidssykemeldt eller under rehabilitering, 7 er uførepensjonert, 418 er ikke registrert i noen av de tilgjengelige datakildene, mens 165 er registrert som mottakere av sosialhjelp i november måned 2008.

Figur 3.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent

I en egen monitor følger SSB flyktingers deltakelse på arbeidsmarkedet (Olsen 2010). Dette er en mye større gruppe enn de vi følger i denne monitoren, og inkluderer alle med flyktningbakgrunn (inkludert familieegjenforente til flyktinger) ankommet etter 1986. Per 4. kvartal 2008 var 55 prosent av disse sysselsatt, en lavere andel enn blant innvandrere generelt (64 prosent), og lavere enn i hele befolkningen (72 prosent). Sysselsettingen varierer imidlertid sterkt etter hvilket land flyktingene kommer fra, men for alle grupper stiger sysselsettingen med lenger botid i Norge.

Sysselsettingsnivået blant introduksjonsdeltakerne ett år etter at de avsluttet programmet var omtrent like høy som sysselsettingen blant alle med flyktningbakgrunn nevnt over. 55 prosent av 2007-kohorten var sysselsatt i november 2008, noe som altså er en helt lik sysselsetting som for alle med flyktningbakgrunn bosatt i Norge. I den sistnevnte gruppa finner vi også personer i Norge med lang botid, som personer fra Chile, Vietnam og Sri Lanka, og dette er grupper med relativt høy sysselsetting. Dette tyder på at introduksjonsprogrammet gjør at flyktinger kommer raskere inn i arbeidslivet ved hjelp av introduksjonsprogrammet, enn det de har gjort tidligere.

Til orientering, men ikke til sammenligning, var sysselsettingsgraden i hele befolkningen 72 prosent i november 2008. Det vil imidlertid være urimelig å vente at nyankomne flyktingers integrering i arbeidsmarkedet skal være på nivået til hele de norske befolkningen.

3.1. Menn går i større grad enn kvinner over til arbeid eller utdanning

Det var langt mer vanlig blant menn enn kvinner å komme ut i arbeid eller utdanning for 2007-kohorten, slik det også har vært for de tidligere kohortene. Samtidig er det omtrent tre ganger så vanlig for kvinner som menn å ha liten eller ingen tilknytning til arbeidslivet. Kjønnsforskjellen i deltakelse i utdanning er minimal (1 prosentpoeng). Menn er litt oftere enn kvinner registrert som arbeidsøkende, mens kvinner og menn i like stor grad deltar på tiltak (Tabell 3.1).

Nær halvparten av de kvinnelige deltakerne i introduksjonsordningen er i alderen 26-35 år, en alder hvor det er vanlig å få barn (Tabell 3.2). Mange par har ventet lenge på gjenforening, og utsatt samliv og barnefødsler til de bor sammen i Norge. I denne sammenhengen er det ikke overraskende at kvinner i mindre grad enn menn går ut i arbeid eller utdanning, mange går direkte ut i barnefødsler eller i tilværelser som småbarnsmødre. Videre vet vi at kvinner med flyktningsbakgrunn har lavere utdanning og mindre yrkeserfaring før de kommer til Norge enn det menn har, noe som også gjør at de stiller svakere på arbeidsmarkedet. Et tydelig unntak her er kvinnene fra Iran, som har høyere utdanning fra Iran enn mennene (Blom og Henriksen 2008).

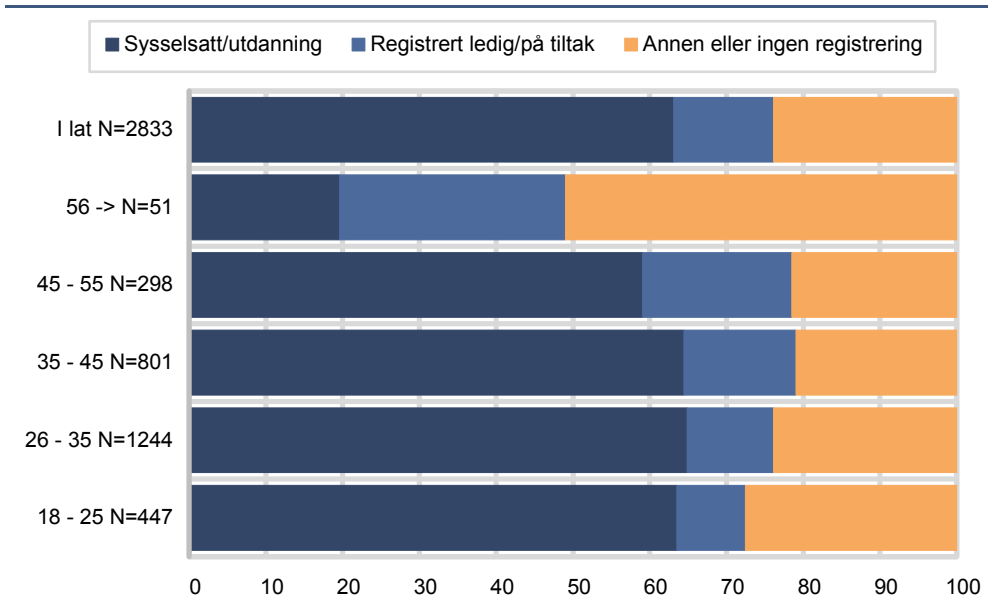
Tabell 3.2. Deltakere i introduksjonsprogrammet etter alder og kjønn. 2007. Prosent.

Alder	I alt	Menn	Kvinner
I alt	8 290	3 920	4 370
Under 25 år	22	21	24
26 – 35 år	43	41	46
35 – 45 år	25	27	23
45 – 55 år	9	10	7
56 -> år	1	2	1

3.2. Størst kjønnsforskjeller blant de yngste

Introduksjonsstønaden for de som er under 25 år utgjør kun 2/3 av stønaden til de som er eldre. Dette skal være et økonomisk insentiv for overgang til utdanning og tilhørende finansieringsordninger. For de tidligere kohortene så vi også at de yngste deltakerne skilte seg ut i forhold til de eldre ved at de i større grad gikk over til utdanning/arbeid. Slik er det ikke for 2007-kohorten, som Figur 3.2 viser. I aldersgruppen 18-25 år utgjør de i arbeid og utdanning 64 prosent, mens de for 2006-kohorten utgjorde 72 prosent. I 2007-kohorten er det først og fremst den lille gruppa på 51 deltakere over 56 år som skiller seg ut med lav overgang til arbeid/utdanning .

Figur 3.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter alder og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent

Vi sa tidligere at kvinner i mindre grad enn menn går over i arbeid eller utdanning blant annet fordi mange er i en periode av livet der de får barn, og kvinner er i større grad hjemme med dem enn det menn er. Hvordan er da forskjellene mellom kvinner og menn om vi ser på ulike aldersgrupper? Er forskjellene mindre for dem som er over den alderen hvor det er vanlig å ha små barn? Tabell 3.3 viser at dette er tilfellet. Det er i de yngste aldersgruppene det er særlig store forskjeller mellom kvinner og menn i hvilken status de hadde på arbeidsmarkedet. For eksempel er 31 prosentpoeng flere menn enn kvinner sysselsatt eller under utdanning blant dem i alderen 18-25 år, mens 31 prosentpoeng *fewer* menn enn kvinner har annen eller ingen registrering. Til sammenligning er andelen som er i jobb eller utdanning 11 prosentpoeng i menns favør i aldersgruppa 45-55 år, altså langt mindre. Kjønnsforskjellene er små i andelen som er registrert ledig eller på tiltak.

Tabell 3.3. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter alder, kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutt tall og prosent

	Antall		Sysselsatt/utdanning		Registrert ledig/tiltak		Annen/ingen registrering	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Totalt	1 400	1 433	75	51	13	13	12	36
18 – 25 år	210	237	78	51	9	9	13	40
26 – 35 år	554	690	82	51	11	12	7	37
35 – 45 år	424	369	74	54	14	16	13	30
45 – 55 år	176	122	64	52	20	18	16	30
56 -> år	36	15	25	7	28	33	47	60

3.3. Programstatus ved utgangen av året

For alle deltakerne i introduksjonsprogrammet registreres status ved utgangen av rapporteringsåret. Dette gjelder også for de som avsluttet eller avbrøt programmet på grunn av overgang til arbeid eller utdanning i løpet av året. Ikke overraskende er det personer som har avbrutt programmet i løpet av 2007 til fordel for arbeid eller utdanning, som har den høyeste andelen i arbeid/utdanning i november 2008. Kun henholdsvis 4 prosent og 11 prosent av disse har annen eller ingen registrering (tabell 3.4).

Tabell 3.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programstatus ved utgangen av 2007 og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent

	N	Prosent			
		Totalt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
Totalt	2 833	100	63	13	24
Avsluttet på grunn av endt program	1 643	100	66	14	19
Avbrutt på grunn av overgang til lønnet arbeid	400	100	88	8	4
Avbrutt på grunn av overgang til utdanning	140	100	86	4	11
Avbrutt på grunn av flytting	159	100	50	18	33
Avbrutt på grunn av uteblivelse	102	100	43	21	36
Avbrutt på grunn av sykdom/permisjon	311	100	21	11	68
Deltakelsen er ikke avsluttet i løpet av rapporteringsåret	60	100	55	13	32
Ingen registrert programstatus	18	100	50	22	28

Nest etter de som avbrøt på grunn av overgang til arbeid eller utdanning er det de som fullførte hele introduksjonsprogrammet som gjør det best i arbeidsmarkedet. Av disse er 66 prosent i arbeid/utdanning og 14 prosent ledig/på tiltak.

De som har avbrutt programmet på grunn av sykdom eller permisjon har den høyeste andelen utenfor arbeidsmarkedet i november 2008 (68 prosent). Det er viktig å påpeke at permisjon knyttet til svangerskap vil falle i denne kategorien, men vi kan ikke tallfeste hvor mange de utgjør.

Gruppen som avbrøt på grunn av flytting har ikke automatisk rett til introduksjonsstønning og program i eventuell ny bostedskommune. Halvparten av disse er i arbeid eller utdanning året etter de avbrøt programmet.

Som det går fram av Tabell 3.4 er det en liten gruppe på 60 personer som i KOSTRA er registrert med en sluttdato i 2007 samtidig som det blir oppgitt at de fremdeles er i ordningen ved slutten av året. At 55 prosent av disse er i jobb/utdanning året etter, gjør at vi velger å behandle dem som ute av programmet tross i motstridende opplysninger i de to datakildene.

Disse forskjellene som vi finner etter deltakernes status ved slutten av året, fant vi også for de tidligere kullene. De som hadde avbrutt for å jobbe eller ta utdanning var i større grad nettopp sysselsatt eller under utdanning enn de andre gruppene, og de som avbrøt på grunn av sykdom/permisjon hadde flest utenfor arbeidsmarkedet (Mathisen 2007 og 2008).

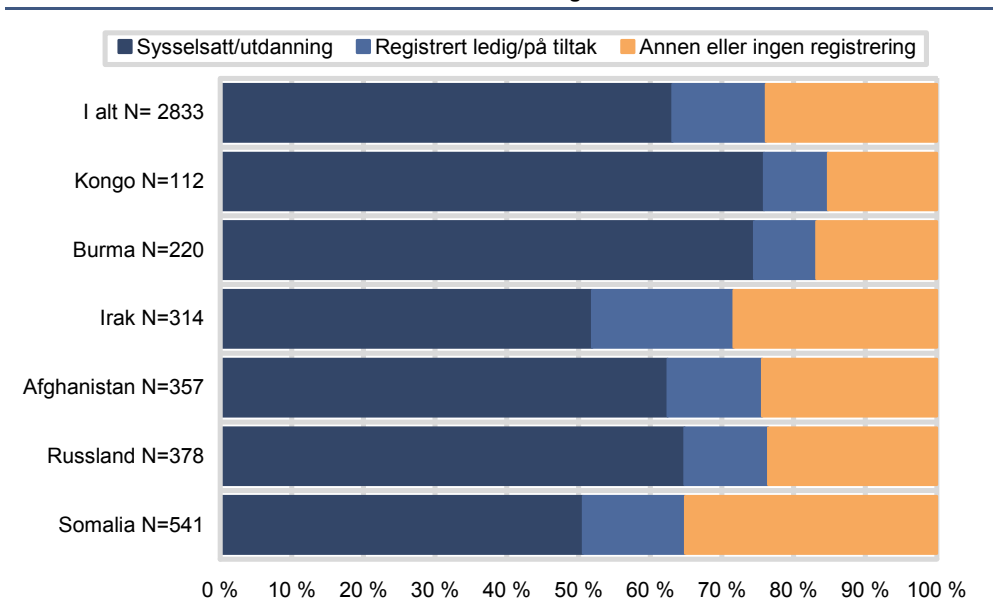
For de første årgangene med data fra KOSTRA om introduksjonsordningen var kategorien *Avbrutt på grunn av overgang til utdanning* ikke med. Fra og med 2007 årgangen er den innarbeidet.

3.4. Flest over i arbeid eller utdanning blant flyktninger fra Kongo og Burma

Blant de seks store deltakerlandene varierte andelen som var kommet i arbeid eller utdanning fra henholdsvis 52 og 51 prosent for de med bakgrunn fra Irak og Somalia til 75 og 76 prosent for de fra Burma og Kongo. Irak hadde den største andelen registrert ledig eller på tiltak med 20 prosent, mens Burma og Kongo hadde lavest andel ledige eller på tiltak med 9 prosent. I den andre enden hadde de fra Somalia flest med den laveste graden av arbeidsmarkedstilknytning, det vil si annen eller ingen registrering, med 35 prosent. Burma og Kongo hadde den laveste andelen uten noen registrering med henholdsvis 17 og 15 prosent (se også vedleggstabell A5).

Figur 3.3. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter status på arbeidsmarkedet i november 2008. Utvalgte land

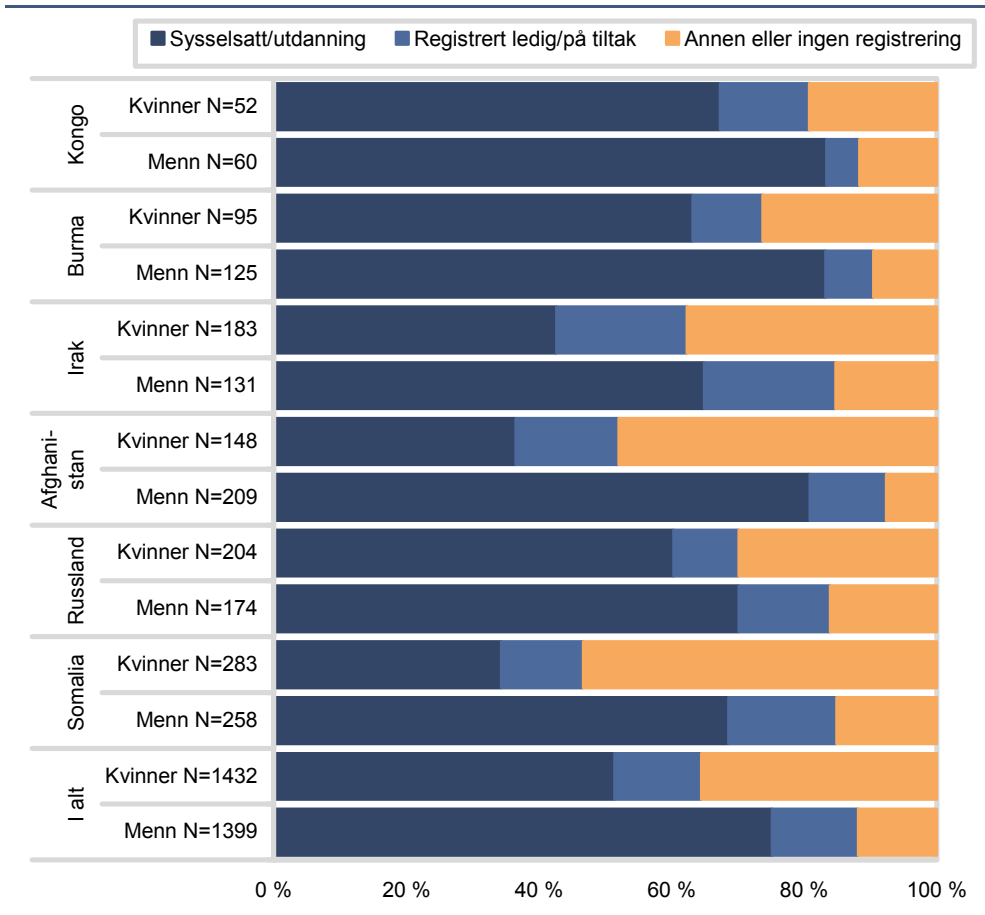

Hvilke land som i størst grad går over til arbeid eller utdanning varierer noe fra år til år. I de to foregående kullene var det også de fra Irak og Somalia som i minst grad gikk over til arbeid eller utdanning, mens deltakere fra Afghanistan gikk i størst grad over i arbeid/utdanning. I 2006-kullet gikk 76 prosent av deltakere fra Afghanistan som over til arbeid eller utdanning, 85 prosent av mennene og 45 prosent av kvinnene. Det var med andre ord afghanske menn som særlig skilte seg positivt ut fra gjennomsnittet. Sammenlignet med 2006-kullet, gikk 9 prosentpoeng færre afghanske kvinner i 2007-kullet over til arbeid/utdanning, mens tilsvarende reduksjon for menn var 4 prosentpoeng. For deltakerne fra Kongo sin del, er det lite relevant å sammenligne dem med 2006-kullet, da de den gang var så få (kun 56 personer).

I vedleggstabell A4 finnes flere og mer detaljerte tall på ulike landgrupper status på arbeidsmarkedet i november 2008.

3.5. Status på arbeidsmarkedet for menn og kvinner fra utvalgte land

Kjønnsforskjellen i graden av deltakelse i arbeidslivet og /eller utdanningssystemet er betydelig. Mens 75 prosent av mennene i 2007-kullet var i arbeid eller utdanning i november 2008, gjaldt det samme 51 prosent av kvinnene – en forskjell på 24 prosentpoeng.

Figur 3.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter status på arbeidsmarkedet i november 2008. Utvalgte land og kjønn

Forskjellen mellom menn og kvinner er særlig stor for dem med bakgrunn fra Afghanistan, Somalia og Irak, mens kjønnsforskjellen er langt mindre for dem fra Russland og Kongo (figur 3.4, tabell A4 og A5). Kvinner og menn fra Kongo har den høyeste deltakelsen i arbeid og utdanning. Menn fra Afghanistan ligger ikke langt under menn fra Kongo, hele 81 prosent gikk ut i arbeid eller utdanning. Bare 8 prosent er utenfor arbeidslivet. Med andre ord; enten er menn fra Afghanistan i jobb eller utdanning etter endt introduksjonsprogram, eller så er de på jakt etter jobb.

Lavest deltakelse i arbeid og utdanning av kvinnene har de fra Somalia, mens blant menn gjelder det deltakerne fra Irak. Afghanske menn har den laveste andelen personer med annen eller ingen registrering, dette gjaldt bare 8 prosent, mens flest som hadde den mest passive statusen finner vi blant kvinner fra Somalia (53 prosent).

Som nevnt tidligere, er nær halvparten av de kvinnelige deltakerne i introduksjonsordningen i alderen 26-35 år, altså i en alder hvor det er vanlig å få barn. Mange har ventet lenge på å gjenforenes med mannen sin, og utsatt samliv og barnefødsler til de bor sammen i Norge. I denne sammenhengen er det ikke overraskende at kvinner i mindre grad enn menn går ut i arbeid eller utdanning, mange går direkte ut i barnefødsler eller i tilværelser som småbarnsmødre uten tilknytning til arbeidsmarkedet.

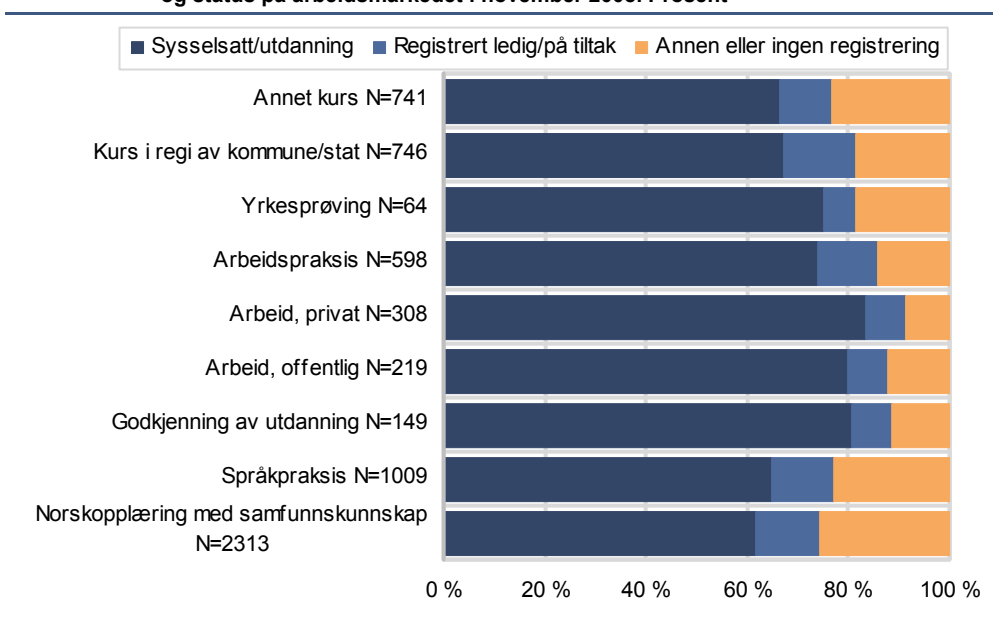
3.6. Flere tiltak gir bedre resultater

Introduksjonsprogrammet består av flere typer tiltak. Det mest sentrale er opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og så å si alle i introduksjonsprogrammet er registrert med deltakelse der også i det året de avsluttet eller avbrøt programmet. Deltakelse i ett eller flere av de andre tiltakene kommer dermed i stor grad i tillegg

til deltakelse opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Her kan deltakerne dermed være registrert med flere tiltak i løpet av året. Som det går fram av Figur 3.5 ser det ut til å være en klar sammenheng mellom alle tiltak deltakeren har mottatt utover opplæring i norsk og samfunnskunnskap og en nærere tilknytning til arbeidslivet året etter.

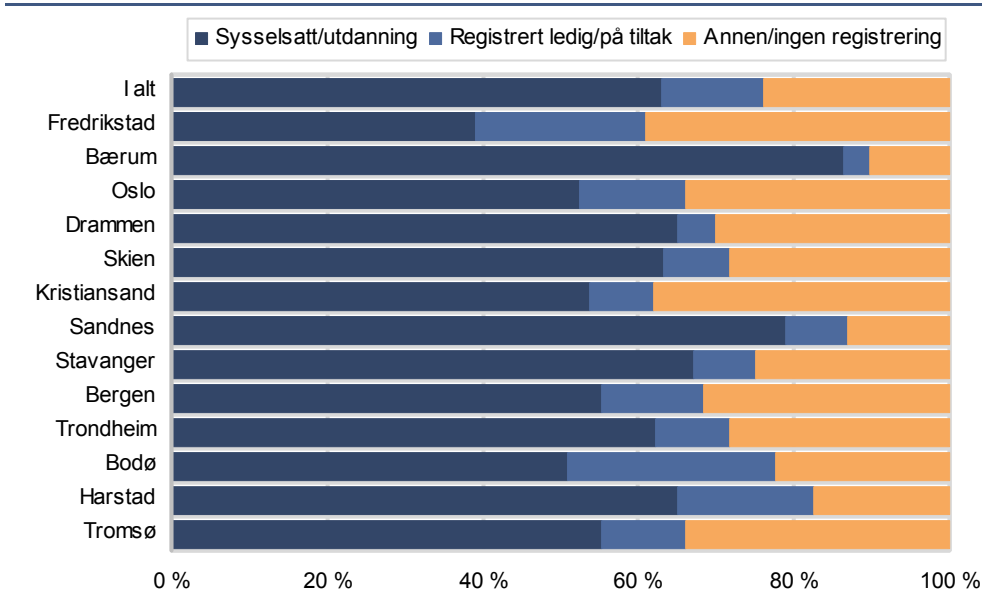
Som for de tidligere kohorten, er det for 2007-kohorten en klar sammenheng mellom deltakelse i opplegg som har en direkte tilknytning til en arbeidsgiver og graden av deltakelse i arbeidslivet året etter. Det er særlig de som har hatt arbeid i privat eller offentlig sektor som i stor grad kommer ut i inntektsgivende arbeid eller utdanning. Men det er her viktig å påpeke at de mer arbeidsrelaterte tiltakene som scorer høyt i figur 3.5 ofte kommer sent i programløpet når deltakeren har opparbeidet bedre språkkompetanse. Gruppen som har deltatt i opplæring i norsk og samfunnskunnskap vil i større grad bestå av personer som har avbrutt programmet tidlig.

Figur 3.5. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 ett tiltak i programmet og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent

3.7. Status på arbeidsmarkedet for deltakere i utvalgte programkommuner

Det er stor variasjon mellom kommuner i hvordan det går med deltakerne i introduksjonsprogrammet etter endt program. Figuren under viser status på arbeidsmarkedet for 2007-kullet per november 2008, for de kommunene som hadde flest deltakere i introduksjonsprogrammet. Figur 3.6 og tabell A7 sier ingen ting om i hvilke grad personene fortsatt er bosatt og eventuelt sysselsatt per november 2008 i samme kommune som de mottok introduksjonsprogram.

Figur 3.6. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programkommune og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent

Av de største programkommunene, er det deltakerne i Bærum kommune som i desidert størst grad har gått over til arbeid eller utdanning, dette gjelder hele 86 prosent. Bærum ligger langt over de andre kommunene både for kvinner og menn, med henholdsvis 80 og 93 prosent. Deretter følger Sandnes, hvor 79 prosent gikk over i arbeid eller utdanning. I Sandnes var det relativt få deltakere, bare 38, men også tidligere år har Sandnes vært av kommunene hvor flest har gått ut i arbeid eller utdanning, og det samme gjelder Bærum.

Fredrikstad var den kommunen hvor færrest gikk ut i arbeid eller utdanning, dette gjaldt bare 39 prosent. Også denne gruppa var liten, bare 46 deltakere. Også i 2006-kohorten var det relativt få som gikk over i sysselsetting eller utdanning (50 prosent).

Av de største kommunene, lå Oslo, Bergen og Kristiansand under landsgjennomsnittet hva gjelder andelen som gikk over i arbeid eller utdanning, mens Trondheim lignet landsgjennomsnittet.

Variasjonene mellom kommunene reflekterer delvis egenskaper ved, og sammensetningen av, gruppen introduksjonsprogramdeltakere i kommunen. Samtidig vil egenskaper ved programkommunen, som "kvaliteten" på kommunenes integreringsarbeid, spille inn. I tillegg vil det lokale arbeidsmarkedet ha betydning for i hvor stor grad introduksjonsdeltakerne går over i arbeid. Vi ser tydelig at de kommunene hvor det er flest som går ut i arbeid eller utdanning, er også de kommunene hvor sysselsettingen er høyest i befolkningen generelt. Sandnes, Stavanger og Bærum er alle kommuner hvor sysselsettingsnivået er over landsgjennomsnittet, mens Fredrikstad og Skien ligger under snittet (tabell 3.5). I noen kommuner er også antall deltakere svært få og deres resultater blir dermed mer sårbare for tilfeldige variasjoner enn de største programkommunene.

Tabell 3.5. Sysselsatte per 4. kvartal 2008, etter kommune. Prosent

Hele landet	72
Sandnes	76
Stavanger	74
Bærum	74
Bodø	74
Tromsø	74
Bergen	72
Oslo	72
Trondheim	72
Kristiansand	70
Harstad	69
Drammen	69
Skien	68
Fredrikstad	67

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Å gi et gjennomsnitt i kommunene dekker over store forskjeller mellom kvinner og menn. Når vi deler inn deltakerne i introduksjonsordningen etter programkommuner og kjønn, blir imidlertid gruppene relativt små. Derfor er det få kommuner vi kan si noe meningsfylt om, hvor ikke resultatene er for sårbare for tilfeldigheter.

Med dette i mente, ser vi at kjønnsforskjellen i deltakelse i arbeidslivet er minst blant deltakerne fra Stavanger og Bærum og størst blant dem fra Tromsø (tabell 3.6). I Tromsø er det imidlertid svært få deltakere, bare 32 menn og 24 kvinner, så andelen er veldig sårbare for tilfeldigheter. Videre er det stor variasjon i andelen som finnes igjen som registrerte arbeidsledige eller på arbeidsmarkedstiltak hos NAV. I Bærum er ingen menn registrert ledige eller på tiltak, i Kristiansand er det 17 prosent. For kvinnene varierer andelen fra ingen i Drammen til 21 prosent i Tromsø (hvor de altså er svært få).

Tabell 3.6. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programkommune, kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent¹

		Antall i 2007- kohorten	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
I alt	Menn	1399	75 %	13 %	12 %
	Kvinner	1432	51 %	13 %	36 %
Oslo	Menn	108	71 %	14 %	15 %
	Kvinner	145	39 %	13 %	48 %
Bergen	Menn	69	67 %	9 %	25 %
	Kvinner	70	44 %	17 %	39 %
Trondheim	Menn	51	73 %	14 %	14 %
	Kvinner	42	52 %	6 %	42 %
Kristiansand	Menn	42	69 %	17 %	14 %
	Kvinner	55	42 %	2 %	56 %
Stavanger	Menn	30	73 %	13 %	13 %
	Kvinner	34	62 %	3 %	35 %
Drammen	Menn	30	73 %	10 %	17 %
	Kvinner	30	57 %	0 %	43 %
Skien	Menn	32	72 %	6 %	22 %
	Kvinner	28	54 %	11 %	36 %
Bærum	Menn	29	93 %	0 %	7 %
	Kvinner	30	80 %	7 %	13 %
Tromsø	Menn	32	81 %	3 %	16 %
	Kvinner	24	21 %	21 %	58 %

I Oslo, som er den største programkommunen, er det også store forskjeller mellom kvinner og menn. 39 prosent av kvinnene gikk over i arbeid eller utdanning, mot 71 prosent av mennene.

Sammenlignet med forrige kohort, de som gikk ut av programmet i 2006 sin status i november 2007, varierer det veldig storbyene i mellom hvordan endringene har vært. For Oslo er 9 prosentpoeng flere menn i arbeid eller sysselsetting, mens 4 prosentpoeng færre kvinner har en slik status. I Bergen er det en relativt stor

¹ Tall for flere kommuner finnes i tabell A7

reduksjon på 9 og 11 prosent for henholdsvis menn og kvinner, mens utviklingen i Stavanger har vært klart positiv. Her har 7 prosentpoeng flere menn og 10 prosentpoeng flere kvinner i arbeid eller utdanning. Endringene i Kristiansand og Trondheim har vært relativt små.

Vårt materiale gir ikke grunnlag for å forklare hvorfor kjønnsforskjellen varierer mellom kommunene og fra år til år for samme kommune.

3.8. Hvor jobber de sysselsatte?

I alt 55 prosent av de som gikk ut av introduksjonsordningen i 2007 var sysselsatt per november 2008, eller nær 1 600 personer. Av disse var 957 menn og 615 kvinner. Hvor arbeidet disse kvinnene og mennene? Vi skal her se hvilke næringer de arbeider i, og sammenligne med sysselsatte i hele befolkningen og med sysselsatte innvandrere fra Afrika, Asia, etc.²

Tabellen under viser hvordan disse fordelte seg etter næring. Den mest markante kjønnsforskjellen i menns favør er innen industrien (18 prosent av mennene og 3 prosent av kvinnene), men kvinner dominerer innen helse- og sosialtjenester (45 mot 14 prosent). 60 prosent av kvinnene som har gått fra introduksjonsprogrammet til sysselsetting finner vi igjen i offentlig forvaltning og -tjenesteyting, mot kun 23 prosent av mennene.

Tabell 3.7. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 som er sysselsatte i november 2008 etter kjønn og utvalgte næringer. Prosent

	I alt	Kjønn	
		Menn	Kvinner
I alt	100	100	100
JORDBRUK, SKOGBRUK OG FISKE	1	1	1
INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT	12	18	3
Av dette:			
Nærings- og nytelsesmiddel industri	4	5	1
Metall- og metallvareindustri	2	3	0
Transportmiddelindustri	1	2	0
BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET	4	5	1
VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANTVIRKSOMHET ..	19	20	17
Av dette:			
Agentur og engroshandel	3	5	0
Detaljhandel og reparasjon av varer	7	6	8
Hotell- og restaurantvirksomhet	8	7	9
TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON	6	8	2
FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING, IENDOMSDRIFT	21	23	17
Av dette:			
Rengjøringsvirksomhet	12	12	11
OFF FORVALTNING OG ANNEN TJENESTEYTING	37	23	60
Av dette			
Offentlig administrasjon, forsvar, trykdeordninger	4	2	7
Undervisning	4	3	6
Helse- og sosialtjenester	26	14	45
Kulturell tjenesteyting og sport	1	1	0

Sammenlignet med de tidligere kohortene, var næringsfordelingen blant de sysselsatte i 2007-kohorten ganske lik.

Sammenlignet med sysselsatte i hele befolkningen er sysselsatte i vår målgruppe overrepresentert innenfor næringer som hotell- og restaurantvirksomhet, forretningsmessig tjenesteyting (hvor rengjøring er inkludert) og helse- og sosialtjenester. De er underrepresentert blant annet i bygge- og anleggsvirksomheten og industrien. Det er særlig stor forskjell i hvor vanlig det er å arbeide med

² Gjelder innvandrere fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

forretningsmessig tjenesteyting (inkludert rengjøring). Blant 2007-kullet arbeider hele 12 prosent her, mot 1 prosent av de sysselsatte i hele befolkningen. Sammenligner vi med innvandrere fra Afrika, Asia, etc³, er vår målgruppe også overrepresentert i forretningsmessig tjenesteyting (inkludert rengjøring) og i helse- og sosialtjenester, men er noe underrepresentert i hotell- og restaurantvirksomhet (Tabell 3.8).

Tabell 3.8. Sysselsatte i hele befolkningen, blant innvandrere fra Afrika, Asia etc* og personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter næring i november 2008. Prosent

	Sysselsatte i hele befolkningen	Afrika, Asia etc*	Introduksjonsprogramdeltakere
I alt	100	100	100
JORDBRUK, SKOGBRUK OG FISKE	3	1	1
INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT	11	11	12
Av dette:			
Nærings- og nytelsesmiddel industri	2	4	4
Metall- og metallvareindustri	1	1	2
Transportmiddelindustri	2	2	1
BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET	7	3	4
VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANTVIRKSOMHET	18	24	19
Av dette:			
Agentur og engroshandel	5	3	3
Detaljhandel og reparasjon av varer	8	8	7
Hotell- og restaurantvirksomhet	3	11	8
TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON	7	8	6
FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING, EIENDOMSDRIFT	12	16	21
Av dette:			
Rengjøringsvirksomhet	1	6	12
OFF FORVALTNING OG ANNEN TJENESTEYTING	37	35	37
Av dette:			
Offentlig administrasjon, forsvar, trykdeordninger	6	5	4
Undervisning	8	5	4
Helse- og sosialtjenester	19	22	26
Kulturell tjenesteyting og sport	2	1	1
UOPPGITT/ANDRE NÆRINGER	5	2	0

* Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

3.9. Ingen registrering i november 2008

Det var 418 personer som var registrert i KOSTRA med en sluttdato i løpet av året 2007, som ikke ble funnet igjen i datamaterialet for november 2008. Av disse er 86 prosent kvinner, mens den tilsvarende prosentandel for 2006-kohorten var på 78 prosent. Ser vi disse i forhold til hvilke sluttårsak de er registrert med i KOSTRA fra programkommunene, er de klart største gruppene kvinner som har avbrutt programmet på grunn av sykdom eller permisjon (38 prosent av totalen og 44 prosent av kvinner) eller er registrert med endt program (29 prosent av totalen og 34 prosent av kvinner). Med utgangspunkt i kjønnsfordelingen kan man anta at vi her har å gjøre med svangerskapsrelatert permisjon (Tabell 3.9).

I neste Monitor vil vi se spesielt på kvinners deltakelse i introduksjonsprogrammet og sammenstille flere årganger. I denne og tidligere Monitorer er det blant annet ikke sett på hvorvidt deltakere som har avbrutt introduksjonsprogrammet på nytt er deltakere i program året etter. Dette vil vi også gå nærmere inn på i neste Monitor. 159 kvinner er registrert med at de avbrøt introduksjonsprogrammet på grunn av

³ Dette gjelder innvandrere fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

sykdom/permisjon i 2007 og var uregistrert i november 2008. Av disse var 57 prosent registrert som deltakere i introduksjonsprogrammet igjen ved utgangen av 2008. 4 prosent var registrert med avsluttet introduksjonsprogram i 2008.

Tabell 3.9. Personer som avsluttet introduksjonsordningen i 2007 og var uregistrert november 2008 etter registrert status i KOSTRA ved utgangen av 2007 og kjønn. Absolutte tall og prosent

Status ved utgangen av 2007	Totalt	Menn	Kvinner
Totalt antall	418	57	362
		Prosent	
I alt	100	100	100
Ingen registrering	1	2	1
Avsluttet på grunn av endt program	36	49	34
Avsluttet på grunn av overgang til lønnet arbeid	3	19	1
Avbrutt på grunn av overgang til utdanning	2	7	2
Avbrutt på grunn av flytting	10	9	10
Avbrutt på grunn av uteblivelse	6	12	4
Avbrutt på grunn av sykdom/permisjon	38	2	44
Deltakelsen er ikke avsluttet i løpet av rapporteringsåret	4	0	4
Ingen registrert status ved utgangen av året	1	2	1

3.10. Sosialhjelpsmottakere i 2007-kohorten

Av de 2 833 personene i 2007-kohorten var det 598 som mottok sosialhjelp i november 2008, 21 prosent. Dette er omtrent like stor andel som i 2006-kohorten, mens andelen var høyere for 2005-kohorten (25 prosent). Som vi ser i Tabell 3.10 var dette i relativt stor grad supplerende sosialhjelp i forhold til andre inntektskilder. 39 prosent av de som mottok sosialhjelp var i arbeid eller under utdanning, 26 prosent var registrert ledig eller på tiltak, mens 28 prosent mottok kun sosialhjelp.

Tabell 3.10. Antall og andel personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005, 2006 og 2007 som mottok sosialhjelp i november året etter. Etter status på arbeidsmarkedet

Sysselsettingsstatus	2007-kohorten	2006-kohorten	2005-kohorten
Alle	598	621	573
Sysselsatt	137	161	116
Sysselsatt+utdanning	38	40	36
Kun utdanning	62	74	65
Registrert ledig	86	79	79
På ordinært tiltak	74	49	42
Yrkeshemmet hos NAV	33	38	32
Langtidssyk eller rehab	:	:	8
Uførepensjon	:	:	5
Kun sosialhjelp	165	173	190
Andel sosialhjelpsmottakere i kullet	21 %	20 %	25 %

Kilde KOSTRA

4. Flytting

SSB følger flyktningers flyttemønster i Norge gjennom en egen monitor (Høydahl 2009).

Her ser vi tydelig at flyktninger har flyttet mindre etter at introduksjonsordningen ble obligatorisk. Dette henger sammen med at deltakerne mister rettigheter dersom man flytter fra bostedskommunen før man er ferdig med introduksjonsordningen.

Hvordan er det så med dem som er ferdige med introduksjonsordningen, er det mange av dem som flytter fra kommunen de bodde i da de gikk i ordningen?

I fjor så vi at en av fem i 2006-kohorten var bosatt i et annet fylke i november 2007 enn der de deltok i introduksjonsprogrammet (646 personer). I tillegg hadde 180 flyttet til en annen kommune innen samme fylke. Til sammen flyttet 826 personer.

I 2007-kohorten var det færre som flyttet. 470 personer, eller 16 prosent bodde i november 2008 i et annet fylke enn der de gikk på introduksjonsprogram i 2007. I tillegg hadde 130 flyttet til en annen kommune innen samme fylke. Til sammen flyttet 600 personer fra den kommunen der de deltok i introduksjonsprogrammet i 2007 til en annen kommune året etter. Flytteaktiviteten i 2007-kohorten er med andre ord mindre enn for 2006-kohorten.

I det videre velger vi å konsentrere oss om flyttestrømmene som går over fylkesgrensene og mellom landsdelene.

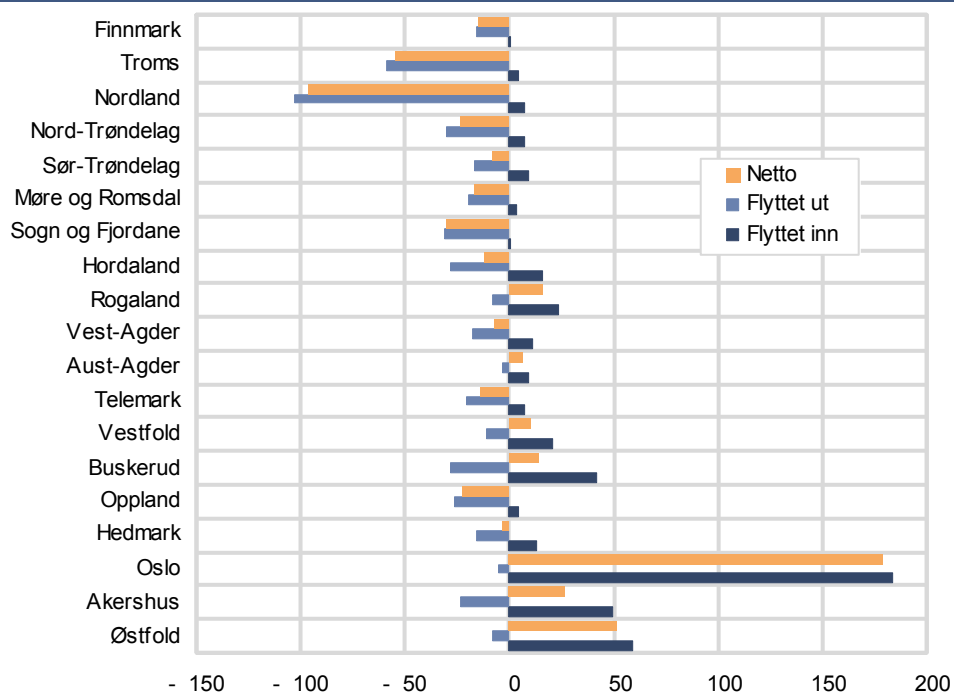
Tabell 4.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programfylke i 2007 og bostedsfylke per 31.12. 2008. Absolutte tall

Programfylke 2007	Totalt	Bofylke 2008						
		Oslo og Akershus	Hedmark og Oppland	Sør-Østlandet	Agder og Rogaland	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge
Totalt	2 833	646	194	619	504	372	199	299
Oslo og Akershus	442	428	:	9	:	:	:	:
Hedmark og Oppland	219	24	177	7	6	:	:	:
Sør-Østlandet	557	35	3	507	11	:	:	:
Agder og Rogaland ...	489	10	:	7	466	3	:	:
Vestlandet	431	38	5	24	3	357	:	:
Trøndelag	230	25	:	4	4	5	187	4
Nord-Norge	465	86	5	61	14	:	6	291

Tabell 4.1 viser at av de som deltok i introduksjonsprogram i Oslo og Akershus i 2007 gikk 442 personer ut av programmet i løpet av året. Av alle de 2 833 som gikk ut i 2007 på landsbasis bodde hele 646 i disse to fylkene ved utgangen av 2008. 232 flyttet til Oslo og Akershus fra andre fylker, mens 28 flyttet fra disse fylkene, en netto positiv flyttestrøm på 204 personer. Utenom Oslo og Akershus har Østfold, Buskerud og Rogaland hatt en netto innflytting av personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007. Desidert størst fraflytting i absolutte tall er det fra Nordland og Troms og Nord-Trøndelag (Figur 4.1).

Flyttemønstret til 2007-kohorten er relativt likt det til 2006-kohorten. Flest flytter til Oslo og Akershus, mens de nordligste fylkene har størst fraflytting.

Figur 4.1. 2007-kohortens flytting etter fylke. Absolutte tall

Som for 2006-kullet, var flyttingen i absolutte tall størst fra kommuner i Nord-Norge. Flest flyttet fra Harstad, fulgt av Tromsø, Vestvågøy, Bodø og Rana (Tabell 4.2). Regnet som en andel av de som gikk ut av programmet i 2007 topper Sortland og Vestvågøy med en utflytting på henholdsvis 67 og 64 prosent. Vi ser her bort fra kommuner med svært få deltakere hvor det ikke er uvanlig at en større andel eller alle har flyttet ut.

Tabell 4.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programkommune. Andel ikke lenger bosatt i kommunen i november 2008. Absolutte tall og prosent. Etter største fraflytting i absolutte tall

Programkommune 2007	Antall i 2007-kohorten	Derav flyttet per november 2008	Prosent flyttet
I alt	2833	630	22
1901 Harstad	40	23	58
1902 Tromsø	56	18	32
1860 Vestvågøy	22	14	64
1804 Bodø	49	13	27
1833 Rana	33	13	39
1401 Flora	21	12	57
1703 Namsos	21	12	57
1870 Sortland	18	12	67

Flyttestrømmen ser ut til å gå mot de største byene. Som tidligere har Oslo har den desidert største tilflyttingen i absolutte tall, men også i prosent sett bort i fra Skedsmo, Sarpsborg og Moss (Tabell 4.3). Ved utgangen av 2008 bodde det i Oslo 431 deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007, av disse var det 183 eller 42 prosent som hadde gått på introduksjonsprogrammet i andre kommuner. Knappt noen flyttet ut av Oslo.

Tabell 4.3. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter bostedskommune i november 2008. Andel av disse flyttet til kommunen. Absolutte tall og prosent. Etter største tilflytting i absolutte tall

Bostedskommune 31.12. 2008	Gikk ut av intro i 2007	Derav tilflyttet per 31.12. 2008	Prosent innflyttet
I alt	2833	600	21
0301 Oslo	431	183	42
0602 Drammen	85	36	42
0106 Fredrikstad	63	22	35
1201 Bergen	149	21	14
0219 Bærum	69	17	25
0105 Sarpsborg	33	15	45
1103 Stavanger	79	15	19
0231 Skedsmo	17	11	65
1001 Kristiansand	98	11	11
0104 Moss	22	10	45

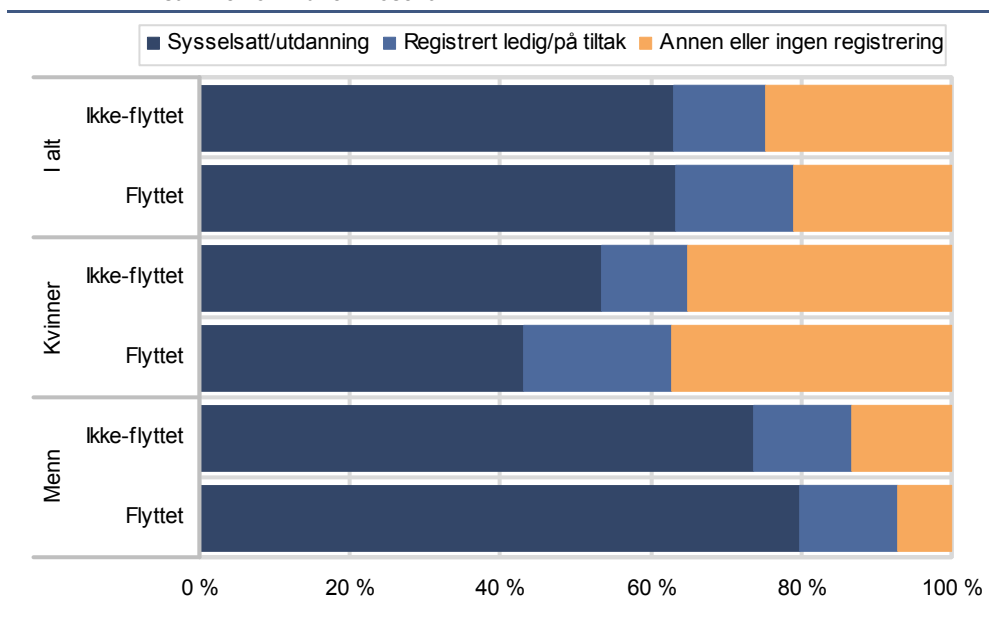
4.1. Menn flytter til arbeid – kvinner følger med?

Er det slik at de som flytter i større grad er sysselsatte enn de som blir værende i fylket hvor de var i introduksjonsprogrammet? For å besvare dette spørsmålet, sammenligner vi sysselsettingsstatusen til de som i november 2008 bodde i fylket hvor de hadde gått på introduksjonsprogram i 2007, med dem som ikke bodde i fylket.

Som Figur 4.2 viser, er menn som hadde flyttet i større grad sysselsatt eller under utdanning enn menn som ikke hadde flyttet, mens det var motsatt for kvinnene. Dette gjenspeiler trolig at et pars beslutning om å flytte oftere er relatert til mannens mulighet til arbeid, enn kvinnens.

Slik var det også for 2006-kullet, men forskjellene mellom de som flyttet og de som ble var langt mindre enn for 2007-kullet.

Figur 4.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007, etter sysselsettingsstatus i november 2008, kjønn og om de ikke lenger er bosatt i samme kommune. Prosent

5. Status på arbeidsmarkedet i 2006, 2007 og 2008 for 2005-kohorten

Formålet med en monitor er å følge de ulike kohortene over tid. I tillegg til å se på arbeidsmarkedsstatusen i november 2008 til de som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007, følger vi med på hvordan det har gått videre med dem som gikk ut i 2005 og 2006. Monitoren er fremdeles ung, men vi kan nå følge 2005-kohorten på tre ulike tidspunkt, nemlig november 2006, 2007 og 2008. Dermed kan vi få et bilde av utviklingen over tid. Man vil kunne forvente en økt grad av arbeidsmarkedstilknytning jo lenger tid det har gått etter avsluttet introduksjonsprogram. Vi vet at for innvandrere generelt og flyktninger spesielt, øker sysselsettingen med økende botid i Norge (Daugstad 2008 og Olsen 2010). Som vi skal se, er det slik også for introduksjonsdeltakerne, men først og fremst for kvinnene. Mer om hvordan det gikk med denne kohorten i 2006 er beskrevet i den første Monitoren for introduksjonsordningen (Mathisen (2007)).

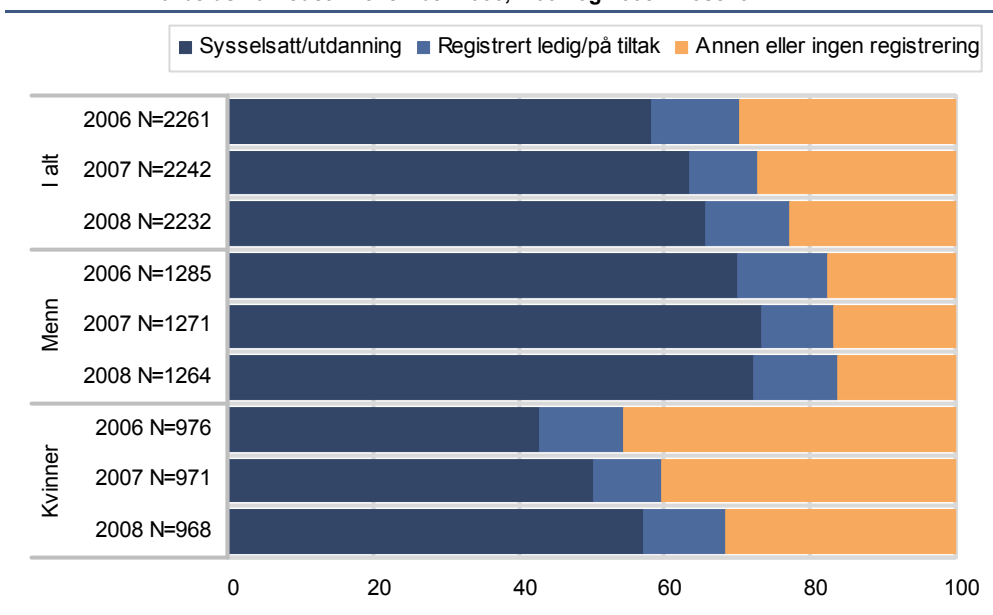
Fordelen med kohortanalyser som dette, hvor vi følger den samme gruppen individer over tid, er at vi kan se bort fra sammensetningseffekter. Dette er effekter som skyldes at gruppen vi følger endrer seg over tid. Ser man for eksempel på sysselsettingen blant hele gruppen av flyktninger i Norge over tid, vil den påvirkes av at det stadig kommer nye flyktninger til Norge.

Deltakelse i arbeidsmarkedet påvirkes av mange faktorer. Botid spiller en rolle, men også situasjonen på arbeidsmarkedet. Dersom situasjonen på arbeidsmarkedet blir verre vil det være vanskeligere for nyankommende å komme ut i arbeid. I perioden vi har fulgt 2005-kohorten, har Norge opplevd høykonjunktur. Sysselsettingen har vært høy og arbeidsledigheten lav, også blant innvandrere. Dette snudde høsten 2008, med "finanskrisen", men ledigheten rammet først og fremst mannsdominerte næringsgrupper, som bygge- og anleggsvirksomhet ([SSB 2009](#)). Derfor var ledighetsveksten størst blant menn fra nye EU-land i Øst-Europa. Dette er næringer introduksjonsdeltakerne i liten grad har blitt sysselsatt i (se avsnitt 3.8)

Figur 5.1 viser at utviklingen har vært særlig positiv for kvinnene som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005, mer enn for mennene. Andelen kvinner som var sysselsatt eller under utdanning i november har økt med hele 14 prosentpoeng, fra 43 prosent i 2006 til 57 prosent i 2008. Andelen som hadde annen eller ingen registrering har sunket tilsvarende, mens andelen som var ledig eller på tiltak er omtrent uendret.⁴

⁴ Mer detaljerte tall på 2005-kohortens status på arbeidsmarkedet i 2006, 2007 og 2008 finnes i tabell A9, og i tabell A10 gis tall for 2005-kohortens status i 2007 og 2008 fordelt på fylker.

Figur 5.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2006, 2007 og 2008. Prosent

Mennene har ikke hatt en tilsvarende positiv utvikling, men de startet på et langt høyere nivå enn kvinnene, da rundt syv av ti har vært sysselsatt eller under utdanning både i 2006, 2007 og 2008.

At kvinnene har en mer positiv utvikling fra et lavere nivå enn mennene, henger nok sammen med at mange nyankomne flyktningkvinner er i en alder der de har små barn, og er hjemme med dem i en periode. Det kan også hende at det faktisk tar lenger tid for kvinner å finne arbeid enn for menn uavhengig av om de har barn. Vi vet at kvinner med flyktningbakgrunn i mindre grad enn menn har utdanning og yrkeserfaring fra hjemlandet (Blom og Henriksen 2008), noe som nok gjør at de har vanskeligere for å få jobb i Norge.

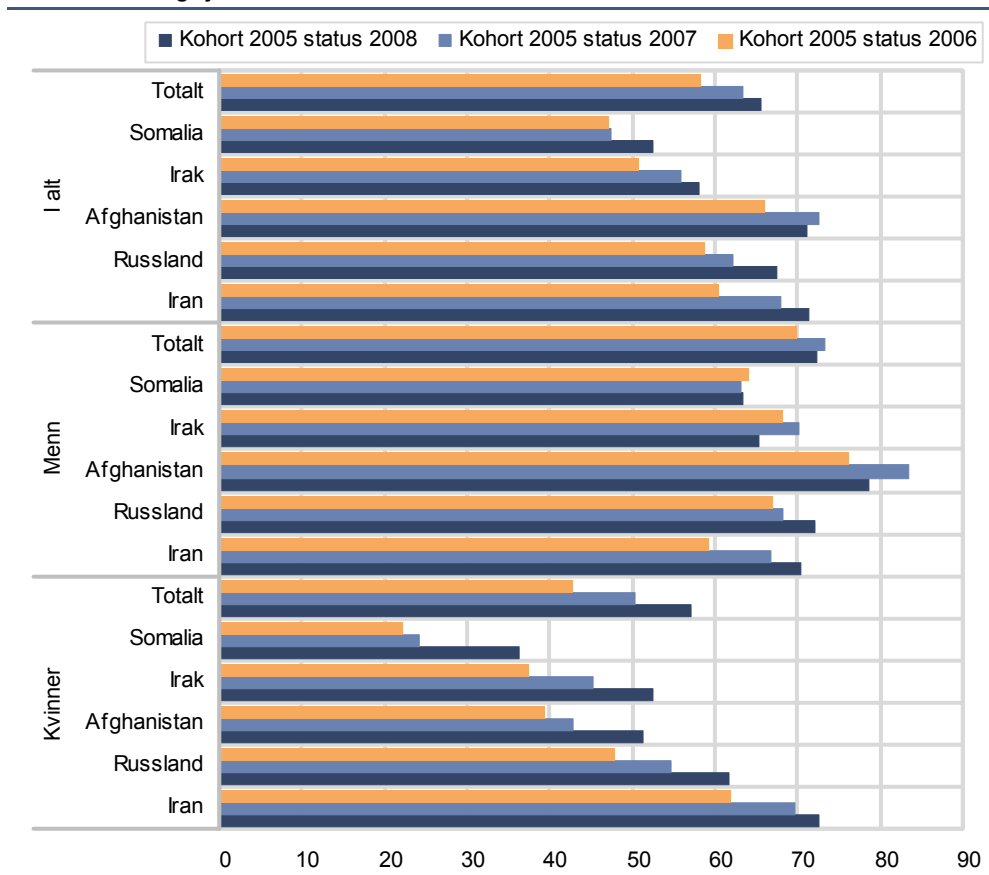
Den positive utviklingen i arbeidsmarkedstilknnytning ser ut til å være relativt jevnt fordelt når vi ser på de fem største landgruppene (Figur 5.2 og tabell A11). Generelt har det vært større framgang for kvinner enn for menn. Blant mennene er det to grupper hvor det er tydelig flere i arbeid og/eller utdanning i 2008 enn i 2006: Russland og Iran. Menn fra Afghanistan går litt tilbake, men er fortsatt den gruppa hvor det er flest som er sysselsatt og/eller under utdanning, mens det var færrest blant menn fra Somalia og Irak.

Blant kvinnene har det vært fremgang for alle de fem største gruppene. Økningen i andelen som var sysselsatt varierer fra 11 prosentpoeng (Iran) til 15 prosentpoeng (Irak). Fremdeles er imidlertid kvinner fra Iran den gruppen hvor desidert flest er i arbeid eller under utdanning. Dette gjaldt 73 prosent per 4. kvartal 2008. Kvinner fra Iran har dermed like høy andel sysselsatt/under utdanning som gjennomsnittet for mennene, og de har en like sterk tilknytning til arbeidsmarkedet som mennene fra Iran. Vi vet at mange kvinner fra Iran har høy utdanning når de kommer til Norge, høyere enn mennene fra Iran (Blom og Henriksen 2008). Dette kan bidra til å forklare at de har like gode resultater fra introduksjonsprogrammet.

Tabell 5.1 er det ingen store endringer i den relative næringsfordelingen for de sysselsatte i 2005-kohorten fra november 2006 til november 2008.⁵

⁵ Se Tabell 3.8 for næringsfordelingen for innvandrere og befolkningen i alt i 4. kvartal 2008.

Figur 5.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 som var sysselsatt eller under utdanning i henholdsvis november 2006, 2007 og 2008 etter landbakgrunn og kjønn. Prosent

Tabell 5.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 som var sysselsatte i november 2006, 2007 og 2008 etter kjønn og næring. Prosent

	2006			2007			2008		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
01-05 JORDBRUK, SKOGBRUK OG FISKE	1	1	0	1	0	0	0	0	0
10,12-37 INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT	14	19	2	13	19	3	13	19	2
Av dette:									
15-16 Nærings- og nytelsesmiddel industri	7	9	2	4	5	2	4	5	2
27-28 Metall- og metallvareindustri	2	3	2	3	0	3	4	4	0
34-35 Transportmiddelindustri	2	3	2	4	2	3	2	3	
11 UTVINNING AV RÅOLJE OG NATURGASS	0	0	0	0	0	0	0	0	
40-41 KRAFT- OG VANNFORSYNING	0	0	0	0	0	0	0	0	
45 BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET	4	6	1	5	7	0	5	7	1
50-55 VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANT ..	20	20	19	20	21	18	19	20	17
Av dette:									
51 Agentur og engroshandel	2	2	1	2	3	0	2	4	0
52 Detaljhandel og reparasjon av varer	7	7	7	7	6	9	8	7	9
55 Hotell- og restaurantvirksomhet	10	10	11	9	9	8	7	6	7
60-64 TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON	8	10	2	9	12	1	10	15	2
70-74 FORR. TJENESTEYTING, EIENDOMSDRIFT ..	19	21	12	18	21	12	16	17	14
Av dette:									
74 Annen forretn tjenesteyting	17	19	12	17	20	12	15	16	14
75-99 OFF FORV OG ANNEN TJENESTEYTING ..	34	21	64	34	19	65	36	20	64
Av dette:									
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordninger .	4	3	7	5	3	9	5	3	8
80 Undervisning	4	2	7	4	2	8	3	2	5
85 Helse- og sosialtjenester	23	13	46	23	12	46	26	13	50
92 Kulturell tjenesteyting og sport	0	0	0	1	1	0	0	0	0
93 Annen personlig tjenesteyting	2	1	4	1	1	2	1	1	1

5.1. Sosialhjelpsmottakere i 2005-kohorten

Med tiden er det blitt langt færre sosialhjelpsmottakere i 2005-kullet. Mens 573 personer i kullet mottok sosialhjelp i november 2006, var dette redusert til 368 i november 2008, andelen er redusert fra 25 prosent til 16 prosent over samme periode (Tabell 5.2).

Tabell 5.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 og som mottok sosialhjelp i henholdsvis november 2006, 2007 og 2008. Etter status på arbeidsmarkedet

Sysselsettingsstatus	2006	2007	2008
Alle	573	432	368
Sysselsatt	116	95	77
Sysselsatt+utdanning	36	23	18
Kun utdanning	65	39	37
Registrert ledig	79	59	47
På ordinært tiltak	42	29	36
Yrkeshemmet hos NAV	32	42	40
Langtidssyk eller rehab	8	:	:
Uførepensjon	5	:	:
Kun sosialhjelp	190	137	109
Andel sosialhjelpsmottakere av alle i kullet .	25 %	19 %	16 %

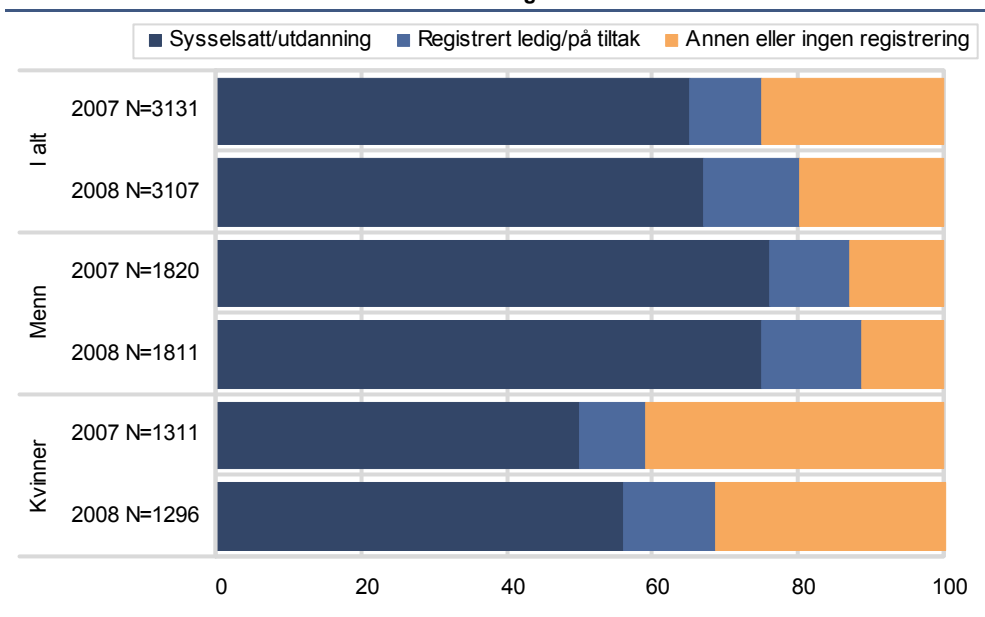
6. Status på arbeidsmarkedet i 2007 og 2008 for 2006-kohorten

Vi skal så se nærmere på hvordan det har gått videre med dem som gikk ut i 2006. Disse var i hovedfokus i Mathisen (2008), da så vi på hvordan det gikk med dem per november 2007. Nå skal vi se om de, som 2005-kullet, har hatt en positiv utvikling over tid. Som for 2005-kohorten, venter vi at 2006-kohorten i større grad deltar i arbeidsmarkedet når det har gått ett år til. Og som for 2005-kohorten, har 2006-kohorten fullført eller avbrutt introduksjonsprogrammet på en tid da Norge opplevde en økonomisk høykonjunktur. November 2008 hadde finanskrisen først og fremst rammet bygge- og anleggsnæringen (SSB 2009), og dette er næringer introduksjonsdeltakerne i liten grad blir sysselsatt i (se avsnitt 3.8).

Som det går fram av Figur 6.1 er det en positiv utvikling bare for kvinner. I november 2007, var 76 prosent av mennene sysselsatt/under utdanning og 11 prosent var arbeidsledige/på tiltak, mens tilsvarende tall for kvinnene var 50 prosent og 9 prosent. Ett år senere var det blant mennene 1 prosentpoeng færre som er sysselsatt eller under utdanning, mens 3 prosentpoeng flere er registrert ledige/på tiltak. Blant kvinnene er det imidlertid 6 prosentpoeng flere som er sysselsatt eller under utdanning, 3 prosentpoeng flere var ledige eller på tiltak, mens tilsvarende 9 prosentpoeng færre hadde annen eller ingen registrering. Kvinnene har med andre ord fått en sterkere arbeidstilknytning. De er imidlertid ikke på nivå med mennene. Det var fortsatt 18 prosentpoengs differanse mellom menn og kvinner i andel som er sysselsatt eller under utdanning i november 2008.⁶

Som tidligere nevnt, er mange nyankomne flyktningkvinner i en alder og situasjon der de nylig har stiftet familie og har små barn, og er hjemme med dem i en periode. Det kan også hende at det faktisk tar lenger tid for kvinner å finne arbeid enn for menn uavhengig av om de har barn. Vi vet at kvinner med flyktningbakgrunn i mindre grad enn menn har utdanning og yrkeserfaring fra hjemlandet (Blom og Henriksen 2008), noe som nok gjør at de har vanskeligere for å få jobb i Norge.

Figur 6.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Prosent

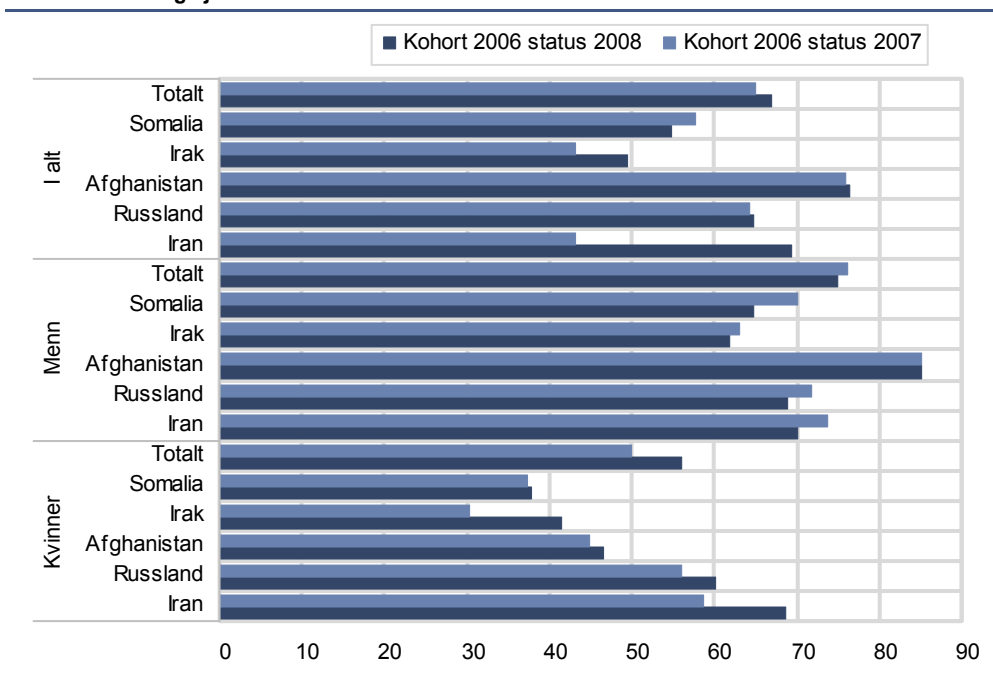
⁶ Mer detaljerte tall på 2006-kohortens status på arbeidsmarkedet i 2007 og 2008 finnes i tabell A12, og i tabell A13 gis tall for 2005-kohortens status i 2007 og 2008 fordelt på fylker.

Som for 2005-kohorten, er det også for 2006-kohorten bare kvinner som har hatt positiv fremgang når det har gått mer tid. For de fleste store landgrupper, er det noe færre av mennene som gikk ut av introduksjonsordningen i 2006, som har arbeid i november 2008 enn i november 2007. Afghanske menn har imidlertid opprettholdt sitt meget høye nivå; hele 85 prosent var enten sysselsatt eller under utdanning i november 2008, fremdeles desidert flest av de største gruppene.

For de fleste store landgruppene, har kvinnene hatt fremgang. For de somaliske og afghanske kvinnene i 2006-kullet, er det liten endring, mens blant kvinner fra Iran, er det hele ti prosentpoeng flere som er sysselsatt eller under utdanning i november 2008 sammenlignet med et år tidligere (Figur 6.2 og tabell A14). Iranske kvinner har dermed like høy andel i utdanning/sysselsetting høsten 2008 som iranske menn i 2006-kullet, dette gjaldt syv av ti. Også for 2005-kullet så vi at kvinner og menn fra Iran med tiden hadde like sterk tilknytning til arbeidsmarkedet. Dette henger sammen med at mange kvinner fra Iran kommer til Norge med høyere utdanning i bagasjen, i langt større grad enn kvinner fra land som for eksempel Somalia og Irak (Blom og Henriksen 2008).

Figur 6.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 som var sysselsatt eller under utdanning i henholdsvis november 2007 og 2008 etter landbakgrunn og kjønn. Prosent

Tabell 6.1. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 som var sysselsatte i november 2007 og 2008 etter kjønn og næring. Prosent

Næring	November 2007			November 2008		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100	100	100	100
JORDBRUK, SKOGBRUK OG FISKE	1	1	0	1	1	1
INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT	16	21	5	17	23	4
Av dette						
Nærings-og nytelsesmiddel industri	5	6	3	5	6	3
Metall- og metallvareindustri	3	4	0	3	4	0
Transportmiddelindustri	3	4	0	3	4	0
BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET	4	6	0	4	5	0
VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANT..	22	23	19	20	21	17
Av dette						
Agentur og engroshandel	2	3	0	3	4	0
Detaljhandel og reparasjon av varer	7	7	6	6	6	7
Hotell- og restaurantvirksomhet	11	10	12	8	8	9
TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON	5	7	2	8	11	1
FORR. TJENESTEYTING, EIENDOMSDRIFT .	21	23	18	18	20	15
Av dette						
Annen forretn. Tjenesteyting	20	21	17	17	19	14
Offentlig adm.,forsvar,trygdeordn	3	2	6	4	2	8
OFF. FORV. OG ANNEN TJENESTEYTING	31	20	56	33	20	61
Av dette						
Offentlig adm.,forsvar,trygdeordn	3	2	6	4	2	8
Undervisning	4	3	6	4	3	5
Helse- og sosialtjenester	21	13	42	23	12	45
Kulturell tjenesteyting og sport	1	1	1	1	1	1
Annen personlig tjenesteyting	1	1	1	2	2	1

Som det går fram av tabell 6.1 er det ingen store endringer i den relative næringsfordelingen for de sysselsatte i 2006-kohorten fra november 2007 til november 2008.

6.1. Sosialhjelpsmottakere i 2006-kohorten

Av de som gikk ut av introduksjonsordningen i løpet 2006 mottok 621 personer økonomisk sosialhjelp i november 2007. Det er en andel på 20 prosent (Tabell 6.2). Ett år etter, i november 2008 var 537 personer fra 2006-kohorten mottakere av sosialhjelp, eller 17 prosent. Dette er en klar reduksjon. Antallet personer som kun er registrert med sosialhjelp som inntektskilde er redusert fra 173 til 135. I forrige kapittel så vi at dette også gjaldt de som gikk ut i 2005 – færre mottar sosialhjelp med tiden.

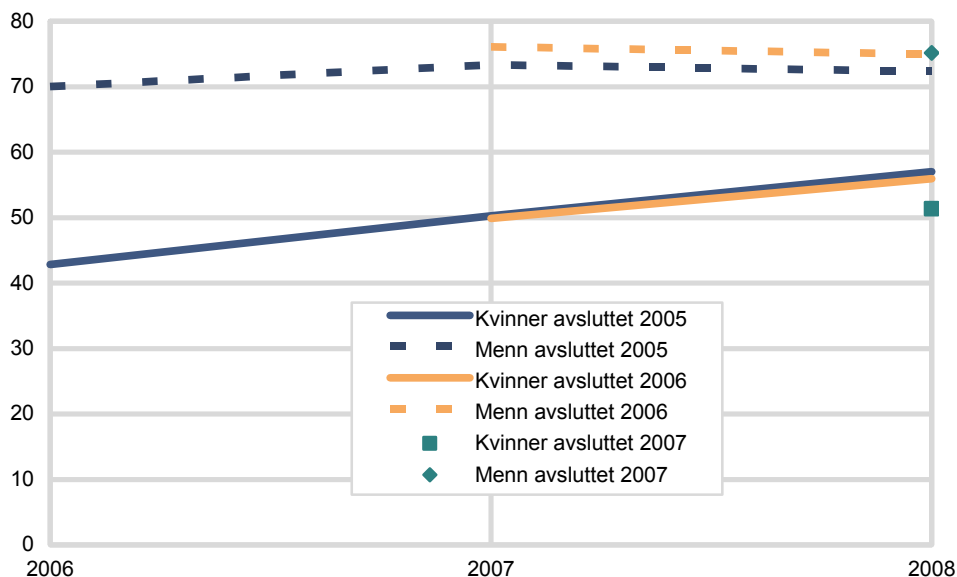
Tabell 6.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 og som mottok sosialhjelp i henholdsvis november 2007 og 2008. Etter status på arbeidsmarkedet

Status per november	November 2007	November 2008
Alle	621	537
Sysselsatt	161	126
Sysselsatt+utdanning	40	33
Kun utdanning	74	45
Registrert ledig	79	86
På ordinært tiltak	49	62
Yrkeshemmet hos NAV	38	45
Langtidssyk eller rehab	:	:
Uførepensjon	:	:
Kun sosialhjelp	173	135
Andel sosialhjelpsmottakere i kullet	20 %	17 %

7. Sammenligning av de tre kohortene

Generelt vet vi at med økt botid blir innvandreres og flyktningers tilknytning til arbeidsmarkedet sterkere (Olsen 2008), og dette gjelder også introduksjonsdeltakerne. For 2005- og 2006-kohorten kan vi nå se på utviklingen over tid. Figur 7.1 viser en samlet oversikt over andel sysselsatt/i utdanning per november 2006-2008 for de tre kohortene vi hittil har kunne følge; de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005, 2006 og 2007.

Figur 7.1. Andel sysselsatt/under utdanning i november 2006-2008 for 2005-, 2006-, og 2007-kohorten, etter kjønn

For det første ser vi at utviklingen over tid har vært særlig positiv for kvinner, mens andelen menn som er sysselsatt/under utdanning ikke endres mye med tiden. Dette beskrev vi i kapittel 5 og 6. Av kvinner i 2005-kohorten, var 43 prosent i arbeid og/eller utdanning i november 2006, en andel som økte til 57 prosent i november 2008.

For det andre ser det ut til at andelen som er sysselsatt/under utdanning et år etter avsluttet program er høyere for hver kohort, og særlig gjelder dette kvinner. 43 prosent av kvinnene i 2005-kohorten var sysselsatt/under utdanning året etter. For 2006-kohorten var andelen 50 prosent og for 2007-kohorten 51 prosent. For menn gikk andelen deltakere som var sysselsatt/i utdanning et år etter avsluttet program opp fra 70 prosent for 2005-kohorten til henholdsvis 76 og 75 prosent for 2006- og 2007-kohorten.

Den ulike utviklingen for kvinner og menn kan sees i sammenheng med sysselsettingsutviklingen i ulike næringer fra 2007 til 2008. Høykonjunkturen i norsk økonomi snudde høsten 2008 med "finanskrisen", men likevel økte altså sysselsettingen blant kvinner i både 2006- og 2007-kullet fra 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008. I første omgang var det i bygg- og anleggsnæringen ledigheten økte, slik at arbeidsinnvandrere fra nye EØS-land er blitt særlig hardt rammet. Men sysselsettingen gikk også noe ned i industrien. Her arbeidet 19 prosent av de mannlige deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og bare 2 prosent av kvinnene. I samme periode økte sysselsettingen innenfor for eksempel helse- og sosialtjenester – her arbeidet 50 prosent av de kvinnelige deltakerne som avsluttet programmet i 2005 og 13 prosent av mennene.

8. Supplerende sosialhjelp under introduksjonsprogrammet

En av de grunnleggende ideene bak innføringen av introduksjonsstønad var å skape et alternativ til sosialhjelp. Tanken var at man ville unngå den stigmatiseringen som følger med det å være en passiv mottaker av en økonomisk ytelse. Mot forpliktende deltakelse i introduksjonsprogrammet mottar man introduksjonsstønad som utgjør 2 ganger Folketrygdens grunnbeløp = 2 G per år. I 2008 utgjorde dette vel kr 138 000 på årsbasis og det trekkes skatt av beløpet. I motsetning til en del andre ytelser for eksempel dagpenger under arbeidsløshet og individstønad ved deltakelse på arbeidsmarkedstiltak mottar ikke deltakere med introduksjonsstønad barnetillegg til ytelsen. Deltakere på introduksjonsprogram under 25 år mottar 2/3 av full ytelse.

Dekker stønaden de grunnleggende behovene deltakerne har? I hvilken grad er de avhengig av supplerende sosialhjelp?

Som et bidrag til å svare på disse spørsmålene på en systematisk måte har vi sett nærmere på den gruppen av personer som deltok i introduksjonsordningen gjennom hele 2008, alle 12 måneder, som samtidig mottok økonomisk sosialhjelp i minst seks måneder samme år (langtidsmottakere). Denne framgangsmåten gjør at vi kun ser på de med et vedvarende behov for supplerende sosialhjelp i tillegg til introduksjonsstønaden.

Av de 2430 som deltok i introduksjonsordningen hele kalenderåret 2008 var det 390 eller 16 prosent som samtidig var langtidsmottakere av sosialhjelp (Tabell 8.1). I 2007 var andelen langtidsmottakere av sosialhjelp 19 prosent. Andelen er høyere blant menn (20 prosent) enn kvinner (12 prosent), en reduksjon fra henholdsvis 23 og 16 prosent i 2007. At andelen er større blant menn henger trolig sammen med at de oftere innehar rollen som hovedforsørger, og er dermed familiens kontaktpunkt mot sosialtjenesten.

Tabell 8.1. Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år etter kjønn. Absolutte tall og prosent

	Personer i introduksjonsprogram hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel
I alt	2 430	390	16
Menn	1 161	237	20
Kvinner	1 269	153	12

At den som har rollen som hovedforsørger i en familie også oftere er mottakeren av supplerende sosialhjelp underbygges videre når vi ser på sivilstand og om man har barn. Blant gifte menn med barn er hele 34 prosent langtidsmottakere av sosialhjelp, mens det for gifte kvinner med barn kun er 10 prosent (Tabell 8.2 og A17). Den gruppen kvinner som har høyest andel langtidsmottakere av sosialhjelp er de som er enslige (ugifte, enke/-menn, skilte og separerte sett under ett) med barn med 23 prosent.

Tabell 8.2 Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år etter kjønn, sivilstand og barn. Absolutte tall og prosent

Sivilstand	Barn i husholdningen	Personer i intro hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel
I alt	I alt	2 430	390	16
Menn	I alt	1 161	237	20
Enslig	Uten barn	389	38	10
	Med barn	86	10	12
Gift	Uten barn	181	18	10
	Med barn	505	171	34
Kvinner	I alt	1 269	153	12
Enslig	Uten barn	210	24	11
	Med barn	248	57	23
Gift	Uten barn	159	6	4
	Med barn	652	66	10

Som vi ser av Tabell 8.3 er det også en sammenheng mellom antall barn og behovet for supplerende sosialhjelp. For de med ett barn er andelen som er langtidsmottakere av sosialhjelp 16 prosent. Den høyeste andelen med supplerende sosialhjelp finner vi blant dem med 3 barn der andelen er på 37 prosent⁷.

Tabell 8.3. Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år etter antall barn i husholdningen. Absolutte tall og prosent

Antall barn i husholdningen	Personer i introduksjonsprogram hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel
I alt	2 430	390	16
0	939	86	9
1	450	73	16
2	452	86	19
3	162	60	37
4 eller flere	427	85	20

Variasjonen i andel langtidsmottakere er relativt stor mellom fylkene. Fra 4,5 prosent i Nord-Trøndelag til rundt 30 prosent i Troms og Sogn og Fjordane (Tabell 8.4 og A15). Her kan det være snakk om en sammensettingseffekt. Vi har ikke sett nærmere på om det er en ujevn fordeling mellom fylkene i kjønnsandel, sivilstand, antall barn osv. Dette vil være interessante dimensjoner i en eventuell nærmere studie av omfanget av supplerende sosialhjelp.

Variasjon mellom fylkene kan videre påvirkes av at kommuner kan ha forskjellig praksis i forhold til tiltak ovenfor gruppen som er mottakere av introduksjonsstønad. I en kommune som tilrettelegger med fri eller sterkt subsidiert bolig og barnehage, vil naturlig nok behovet for permanent supplerende sosialhjelp være mindre enn i en kommune der dette ikke gjøres. Gjelder dette for større programkommuner, vil det fort gi utslag for tall på fylkesnivå.

⁷ I vedleggstabell A16 finnes tall på sosialhjelpsmottakere etter antall barn fordelt på menn og kvinner.

Tabell 8.4. Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år etter fylke. Absolutte tall og prosent

Fylke	Antall deltakere i introduksjonsprogram hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel langtidsmottakere som andel av deltakere i program hele året
Hele landet	2 430	390	16
Østfold	104	23	22
Akershus	229	50	22
Oslo	214	25	12
Hedmark	93	22	24
Oppland	157	25	16
Buskerud	125	23	18
Vestfold	63	11	18
Telemark	94	17	18
Aust-Agder	81	11	14
Vest-Agder	139	14	10
Rogaland	211	33	16
Hordaland	222	22	10
Sogn og Fjordane	61	18	30
Møre og Romsdal	96	14	15
Sør-Trøndelag	127	15	12
Nord-Trøndelag	67	:	:
Nordland	190	27	14
Troms	108	33	31
Finmark	48	:	:

Referanser

Blom, S. og K. Henriksen (2008): *Levekår blant innvandrere 2005/2006*, Rapporter 2008/5, Statistisk sentralbyrå
http://www.ssb.no/emner/00/02/rapp_200805/

Henriksen, Kristin (kommende): *Levekår og kjønnsforskjeller blant innvandrere fra ti land*. Rapporter 2010 (kommende), Statistisk sentralbyrå

Mathisen, B. (2008): *Monitor for introduksjonsordningen 2008*, Rapporter 2008/52, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200852/

Mathisen, B. (2007): *Monitor for introduksjonsordningen 2007*, Rapporter 2007/43, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200743/

Olsen, B (2010): *Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2008*, Rapporter 2010/2, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/06/rapp_flyktn_arb/rapp_201002/

DS: *Flere deltakere i introduksjonsordningen i 2008*:
<http://www.ssb.no/emner/04/02/50/introinnv/>, friggitt 10. juli 2009.

SSB 2009: *Økende ledighet blant innvandrer menn*:
<http://www.ssb.no/emner/06/03/innvarbl/arkiv/>
Frigitt 19. februar 2009

Vedlegg A

Vedlegg: Tabeller

Tabell A.1. Alle deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av hele året etter landbakgrunn, kjønn og år. Absolutte tall

Landbakgrunn	I alt				Menn				Kvinner			
	2008	2007	2006	2005	2008	2007	2006	2005	2008	2007	2006	2005
I alt	8 706	8 290	8 796	8 530	4 056	3 920	4 606	4 721	4 650	4 370	4 190	3 809
Somalia	1 561	1 506	1 753	1 806	656	707	957	1 069	905	799	796	737
Irak	1 013	867	910	1 027	493	357	368	425	520	510	542	602
Burma	994	923	702	495	522	503	410	290	472	420	292	205
Afghanistan	770	864	1 223	1 244	300	401	764	872	470	463	459	372
Russland	718	973	1 035	1 022	283	443	516	535	435	530	519	487
Eritrea	581	372	221	82	278	177	123	50	303	195	98	32
Det palestinske området ..	438	211	132	80	327	154	95	60	111	57	37	20
Kongo	363	341	241	156	175	179	121	77	188	162	120	79
Etiopia	334	230	196	171	154	101	95	91	180	129	101	80
Kosovo	217				113				104			
Iran	190	200	313	476	82	87	154	249	108	113	159	227
Burundi	153	236	252	188	55	112	129	101	98	124	123	87
Kina	123	127	119	98	56	64	61	56	67	63	58	42
Rwanda	72	66	71	49	19	19	24	21	53	47	47	28
Sudan	72	68	99	103	45	35	60	62	27	33	39	41
Sri Lanka	71	35	25	30	39	17	6	8	32	18	19	22
Syria	65	66	66	53	30	31	30	22	35	35	36	31
Thailand	60	:	:	:	34	:	:	:	26	:	:	:
Kasakhstan	57	36	27	21	23	17	14	10	34	19	13	11
Liberia	54	148	328	401	22	61	157	196	32	87	171	205
Filippinene	46	38	27	:	7	6	3	:	39	32	24	:
Serbia	45	:	:	:	17	:	:	:	28	:	:	:
Vietnam	44	43	27	:	38	37	24	:	6	6	3	:
Kambodsja	42	31	29	33	19	13	13	17	23	18	16	16
Pakistan	37	32	33	28	10	9	8	10	27	23	25	18
Angola	28	40	53	37	10	13	23	14	18	27	30	23
Kuwait	28	19	13	18	16	12	10	15	12	7	3	3
Tyrkia	28	31	29	33	14	13	12	15	14	18	17	18
Jordan	25	17	15	10	13	7	5	5	12	10	10	5
Libanon	22	21	18	21	7	7	6	7	15	14	12	14
Usbekistan	22	21	20	11	12	12	13	7	10	9	7	4
Yemen	22	:	:	:	15	:	:	:	7	:	:	:
Aserbajdsjan	21	16	13	:	7	5	5	:	14	11	8	:
Algerie	19	17	18	17	5	7	10	12	14	10	8	5
Egypt	19	:	:	:	9	:	:	:	10	:	:	:
Libya	19	14	28	41	14	5	20	33	5	9	8	8
Uganda	17	:	:	:	4	:	:	:	13	:	:	:
Bosnia-Hercegovina	16	21	17	31	4	8	6	15	12	13	11	16
Saudi-Arabia	16	:	:	:	12	:	:	:	4	:	:	:
Elfenbeinskysten	15	:	:	:	11	:	:	:	4	:	:	:
Guinea	15	:	:	:	6	:	:	:	9	:	:	:
Ukraina	14	:	:	:	4	:	:	:	10	:	:	:
Serbia og Montenegro		254	304	309		116	132	138		138	172	171
Øvrige land	240	406	439	439	96	185	232	239	144	221	207	200

Tabell A.2. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2005, 2006 og 2007 etter største programkommuner. Absolutte tall

Programkommune	2007-kullet	2006-kullet	2005-kullet	Endring fra 2006 til 2007
Totalt	2 833	3 131	2 261	-298
Oslo	253	181	171	72
Bergen	139	110	173	29
Trondheim	103	132	96	-29
Kristiansand	97	116	136	-19
Stavanger	64	101	9	-37
Drammen	60	47	32	13
Skien	60	35	:	25
Bærum	59	64	77	-5
Tromsø	56	44	46	12
Bodø	49	69	53	-20
Fredrikstad	46	30	:	16
Harstad	40	42	44	-2
Sandnes	38	47	15	-9

Tabell A.3. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i henholdsvis 2007, 2006 og 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november året etter de gikk ut. Absolutte tall og prosent

Status i november året etter at de gikk ut	Alle			Menn			Kvinner		
	2007-kullet	2006-kullet	2005-kullet	2007-kullet	2006-kullet	2005-kullet	2007-kullet	2006-kullet	2005-kullet
Absolutte tall	2 833	3 131	2 261	1 400	1 820	1 285	1 433	1 311	976
Prosent									
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sysselsatt	46	47	38	58	58	47	35	31	26
Sysselsatt+utdanning	9	10	9	10	11	11	8	9	6
Kun utdanning	8	9	11	7	8	11	8	10	11
Registrert ledig	7	6	8	8	7	9	6	5	6
På ordinært tiltak	6	4	5	5	4	4	7	4	6
Yrkeshemmet hos NAV	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Langtidssyk eller rehab	:	1	1	:	:	1	:	1	1
Uførepensjon	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Kun sosialhjelp	6	6	8	4	4	6	7	8	11
Ikke registrert	15	16	17	4	6	6	25	29	31

Tabell A.4. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter detaljert status på arbeidsmarkedet i november 2008, landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall	Prosent										
		Totalt	Sysse- satt	Sysse- satt+ut- danning	Kun ut- danning	Registrert ledig	På ordinaært tiltak	Yrkes- hemmet hos NAV	Lang- tidssyk eller rehab	Uføre- pensjon	Kun sosial- hjelp	Ikke registrert
Alle												
Totalt	2 833	100	46	9	8	7	6	3	:	:	6	15
Somalia	541	100	38	6	7	7	7	4	:	:	11	21
Irak	314	100	41	3	8	10	10	:	:	:	6	20
Afghanistan	357	100	55	5	3	8	6	3	:	:	5	16
Russland	378	100	52	5	8	7	5	3	:	:	7	13
Iran	74	100	47	14	5	7	12	3	:	:	4	7
Liberia	83	100	30	22	19	10	:	4	:	:	5	7
Burundi	100	100	40	25	13	5	4	:	:	:	:	11
Burma	220	100	52	12	10	4	5	2	:	:	:	12
Etiopia	72	100	56	15	13	:	6	:	:	:	:	8
Andre land	689	100	48	13	7	7	5	3	:	:	4	12
Menn												
Totalt	1400	100	58	10	7	8	5	3	3	:	4	4
Somalia	258	100	54	7	8	9	7	4	:	:	5	5
Irak	131	100	53	5	8	10	10	2	:	:	7	6
Afghanistan	209	100	72	8	:	8	3	3	:	:	3	:
Russland	174	100	56	5	9	9	5	5	:	:	5	6
Iran	31	100	61	13	:	10	3	:	3	:	6	3
Liberia	36	100	47	22	14	8	:	3	:	:	3	3
Burundi	58	100	52	28	10	3	3	:	:	:	:	3
Burma	125	100	67	6	10	3	4	2	:	:	3	4
Etiopia	36	100	56	22	14	3	:	:	:	:	3	3
Andre land	340	100	56	14	6	9	5	4	:	:	4	3
Kvinner												
Totalt	1433	100	35	8	8	6	7	3	:	:	7	25
Somalia	283	100	23	4	7	6	7	3	:	:	15	35
Irak	183	100	33	2	8	10	10	:	:	:	6	31
Afghanistan	148	100	30	2	4	7	9	3	:	:	8	36
Russland	204	100	49	4	7	5	5	:	:	:	8	19
Iran	43	100	37	14	9	5	19	5	:	:	2	9
Liberia	47	100	17	21	23	11	2	4	:	:	6	11
Burundi	42	100	24	21	17	7	5	:	:	:	5	21
Burma	95	100	33	19	12	5	5	2	:	:	:	23
Etiopia	36	100	56	8	11	:	11	:	:	:	:	14
Andre land	349	100	40	13	9	5	6	3	:	:	4	20

Tabell A.5. Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall	Prosent			
		Totalt	Sysselsatt/utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
Alle					
Totalt	2 828	100	63	13	24
Somalia	541	100	51	14	35
Irak	314	100	52	20	28
Afghanistan	357	100	62	13	24
Russland	378	100	65	12	24
Iran	74	100	66	19	15
Liberia	83	100	71	11	18
Burundi	100	100	78	9	13
Burma	220	100	75	9	17
Etiopia	72	100	83	7	10
Andre land	689	100	68	12	20
Menn					
Totalt	1398	100	75	13	12
Somalia	258	100	69	16	15
Irak	131	100	65	20	15
Afghanistan	209	100	81	11	8
Russland	174	100	70	14	16
Iran	31	100	74	13	13
Liberia	36	100	83	8	8
Burundi	58	100	90	7	3
Burma	125	100	83	7	10
Etiopia	36	100	92	3	6
Andre land	340	100	75	13	11
Kvinner					
Totalt	1430	100	51	13	36
Somalia	283	100	34	12	53
Irak	183	100	43	20	38
Afghanistan	148	100	36	16	48
Russland	204	100	60	10	30
Iran	43	100	60	23	16
Liberia	47	100	62	13	26
Burundi	42	100	62	12	26
Burma	95	100	63	11	26
Etiopia	36	100	75	11	14
Andre land	349	100	61	11	28

Tabell A.6. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kurs/tiltak og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall				Prosent			
	I alt	Sysselsatt/utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering	I alt	Sysselsatt/utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
Norskopplæring med samfunnskunnskap ..	2 313	1 426	295	592	100	62	13	26
Språkpraksis	1 009	656	120	233	100	65	12	23
Godkjenning av utdanning	149	120	12	17	100	81	8	11
Arbeid, offentlig	219	175	17	27	100	80	8	12
Arbeid, privat	308	257	24	27	100	83	8	9
Arbeidspraksis	598	442	71	85	100	74	12	14
Yrkesprøving	64	48	4	12	100	75	6	19
Kurs i regi av kommune/stat	746	501	107	138	100	67	14	18
Annet kurs	741	492	76	173	100	66	10	23

Tabell A.7. Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, kjønn og utvalgte kommuner. Absolutte tall og prosent

Programkommune	Absolutte tall	Totalt	Prosent		
			Annen eller ingen registrering	Sysselsatt/utdanning	Registrert ledig/på tiltak
Begge kjønn					
Totalt	2 828	100	63	13	24
Oslo	253	100	34	53	13
Bergen	139	100	32	55	13
Trondheim	103	100	28	62	10
Kristiansand	97	100	38	54	8
Stavanger	64	100	25	67	8
Drammen	60	100	30	65	5
Skien	60	100	28	63	8
Bærum	59	100	10	86	3
Tromsø	56	100	34	55	11
Bodø	49	100	22	51	27
Fredrikstad	46	100	39	39	22
Harstad	40	100	18	65	18
Sandnes	38	100	13	79	8
Vadsø	34	100	21	68	12
Rana	33	100	21	55	24
Larvik	31	100	26	61	13
Kristiansund	31	100	32	55	13
Gjesdal	28	100	21	64	14
Lier	27	100	22	59	19
Hamar	26	100	27	50	23
Lillehammer	26	100	:	65	:
Modum	25	100	32	52	16
Oppegård	24	100	21	58	21
Levanger	24	100	:	71	:
Songdalen	23	100	:	87	:
Klepp	23	100	26	61	13
Sarpsborg	22	100	:	68	:
Ålesund	22	100	:	73	:
Stjørdal	22	100	:	82	:
Vestvågøy	22	100	14	64	23
Flora	21	100	33	38	29
Namsos	21	100	:	76	:
Kongsberg	20	100	:	80	:
Karmøy	20	100	:	65	:
Volda	20	100	:	85	:
Menn					
Totalt	1398	100	75	13	12
Oslo	108	100	15	71	14
Bergen	69	100	25	67	9
Trondheim	51	100	14	73	14
Kristiansand	42	100	14	69	17
Stavanger	30	100	13	73	13
Drammen	30	100	17	73	10
Skien	32	100	:	72	:
Bærum	29	100	:	93	:
Tromsø	32	100	:	81	:
Bodø	24	100	:	63	:
Fredrikstad	15	100	33	33	33
Harstad	27	100	:	78	:
Sandnes	14	100	:	100	:
Vadsø	19	100	:	74	:
Rana	19	100	16	58	26
Larvik	12	100	:	83	:
Kristiansund	17	100	:	71	:
Gjesdal	14	100	:	79	:
Lier	14	100	:	64	:
Hamar	15	100	:	67	:
Lillehammer	10	100	:	80	:
Modum	9	100	:	67	:
Oppegård	8	100	:	63	:
Levanger	19	100	:	79	:
Songdalen	16	100	:	94	:
Klepp	8	100	:	100	:
Sarpsborg	10	100	:	70	:
Ålesund	11	100	:	82	:
Stjørdal	16	100	:	88	:
Vestvågøy	9	100	:	67	:
Flora	10	100	:	80	:
Namsos	12	100	:	83	:
Kongsberg	11	100	:	100	:
Karmøy	12	100	:	83	:
Volda	10	100	:	80	:

Programkommune	Absolutte tall	Prosent			
		Totalt	Annen eller ingen registrering	Sysselsatt/utdanning	Registrert ledig/på tiltak
Kvinner					
Totalt	1 430	100	51	13	36
Oslo	145	100	48	39	13
Bergen	70	100	39	44	17
Trondheim	52	100	42	52	6
Kristiansand	55	100	:	42	:
Stavanger	34	100	:	62	:
Drammen	30	100	:	57	:
Skien	28	100	36	54	11
Bærum	30	100	:	80	:
Tromsø	24	100	58	21	21
Bodø	25	100	36	40	24
Fredrikstad	31	100	42	42	16
Harstad	13	100	38	38	23
Sandnes	24	100	21	67	13
Vadsø	15	100	20	60	20
Rana	14	100	29	50	21
Larvik	19	100	:	47	:
Kristiansund	14	100	:	36	:
Gjesdal	14	100	:	50	:
Lier	13	100	:	54	:
Hamar	11	100	:	27	:
Lillehammer	16	100	:	56	:
Modum	16	100	38	44	19
Oppegård	16	100	19	56	25
Levanger	5	100	:	:	:
Songdalen	7	100	:	71	:
Klepp	15	100	40	40	20
Sarpsborg	12	100	:	67	:
Ålesund	11	100	:	64	:
Stjørdal	6	100	:	67	:
Vestvågøy	13	100	:	62	:
Flora	11	100	64	:	36
Namsos	9	100	:	67	:
Kongsberg	9	100	:	56	:
Karmøy	8	100	:	38	:
Volda	10	100	:	90	:

Tabell A.8. Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, kjønn og fylke. Absolutte tall og prosent

	Absolutte tall	Totalt	Prosent		
			Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/ på tiltak	Annen eller ingen registrering
Begge kjønn					
Totalt	2833	100	63	13	24
Østfold	106	100	49	21	30
Akershus	189	100	71	12	17
Oslo	253	100	53	13	34
Hedmark	96	100	65	19	17
Oppland	123	100	64	11	25
Buskerud	203	100	67	10	23
Vestfold	101	100	61	14	25
Telemark	147	100	60	16	24
Aust-Agder	72	100	65	14	21
Vest-Agder	156	100	61	9	30
Rogaland	261	100	68	12	20
Hordaland	230	100	62	12	27
Sogn og Fjordane	81	100	68	11	21
Møre og Romsdal	120	100	72	9	19
Sør-Trøndelag	144	100	66	11	23
Nord-Trøndelag	86	100	74	10	15
Nordland	254	100	57	20	23
Troms	146	100	61	14	25
Finnmark	65	100	69	9	22
Menn					
Totalt	1400	100	75	13	12
Østfold	42	100	45	33	21
Akershus	80	100	84	5	11
Oslo	108	100	71	14	15
Hedmark	58	100	76	16	9
Oppland	69	100	72	16	12
Buskerud	95	100	79	9	12
Vestfold	46	100	65	22	13
Telemark	76	100	66	18	16
Aust-Agder	36	100	75	11	14
Vest-Agder	73	100	79	12	8
Rogaland	117	100	82	10	8
Hordaland	119	100	71	9	19
Sogn og Fjordane	39	100	90	:	:
Møre og Romsdal	58	100	79	10	10
Sør-Trøndelag	74	100	77	12	11
Nord-Trøndelag	56	100	86	9	5
Nordland	144	100	69	20	10
Troms	80	100	81	10	9
Finnmark	30	100	77	:	:
Kvinner					
Totalt	1433	100	51	13	36
Østfold	64	100	52	13	36
Akershus	109	100	61	17	22
Oslo	145	100	39	13	48
Hedmark	38	100	47	24	29
Oppland	54	100	54	:	:
Buskerud	108	100	57	10	32
Vestfold	55	100	58	7	35
Telemark	71	100	54	13	34
Aust-Agder	36	100	56	17	28
Vest-Agder	83	100	45	6	49
Rogaland	144	100	56	13	31
Hordaland	111	100	51	14	34
Sogn og Fjordane	42	100	48	17	36
Møre og Romsdal	62	100	65	8	27
Sør-Trøndelag	70	100	54	10	36
Nord-Trøndelag	30	100	53	13	33
Nordland	110	100	42	19	39
Troms	66	100	36	18	45
Finnmark	35	100	63	14	23

Tabell A.9. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2006, 2007 og 2008. Absolutte tall og prosent

Status på arbeidsmarkedet	Alle			Menn			Kvinner		
	November 2006	November 2007	November 2008	November 2006	November 2007	November 2008	November 2006	November 2007	November 2008
I alt	2 261	2 242	2 232	1 285	1 271	1 255	976	971	968
Sysselsatt	861	1 017	1 092	609	687	708	252	330	384
Sysselsatt+utdanning	205	237	216	145	158	134	60	79	82
Kun utdanning	252	166	158	146	87	72	106	79	86
Registrert ledig	172	128	133	113	83	91	59	45	42
På ordinært tiltak	102	87	123	47	42	54	55	45	69
Yrkeshemmet hos NAV	61	87	96	40	54	62	21	33	34
Langtidssyk eller rehab	29	34	5	:	15	:	:	19	4
Uførepensjon	8	11	14	:	6	:	:	5	6
Kun sosialhjelp	190	137	109	81	63	53	109	74	56
Ikke registrert	381	338	286	82	76	81	299	262	205
Prosent									
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sysselsatt	38	45	49	47	54	56	26	34	40
Sysselsatt+utdanning	9	11	10	11	12	11	6	8	8
Kun utdanning	11	7	7	11	7	6	11	8	9
Registrert ledig	8	6	6	9	7	7	6	5	4
På ordinært tiltak	5	4	6	4	3	4	6	5	7
Yrkeshemmet hos NAV	3	4	4	3	4	5	2	3	4
Langtidssyk eller rehab	1	2	0	:	1	:	:	2	0
Uførepensjon	0	0	1	:	0	:	:	1	1
Kun sosialhjelp	8	6	5	6	5	4	11	8	6
Ikke registrert	17	15	13	6	6	6	31	27	21

Tabell A.10. Personer som gikk ut av introprogrammet i 2005 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter fylker og kjønn. Absolutte tall og prosent

Fylke	Status november 2007					Status november 2008				
	Absolutte tall	Prosent				Absolutte tall	Prosent			
		Totalt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering		Totalt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
Begge kjønn										
Totalt	2 242	100	63	10	27	2 232	100	66	11	23
Østfold	66	100	50	9	41	66	100	65	8	27
Akershus	135	100	67	10	23	135	100	67	12	21
Oslo	168	100	52	8	39	166	100	55	12	33
Hedmark	38	100	37	18	45	37	100	41	16	43
Oppland	114	100	59	13	28	114	100	68	12	20
Buskerud	169	100	63	13	24	169	100	68	12	20
Vestfold	84	100	55	10	36	84	100	65	13	21
Telemark	103	100	67	10	23	100	100	70	13	17
Aust-Agder	69	100	72	10	17	68	100	76	9	15
Vest-Agder	161	100	62	6	32	162	100	68	10	22
Rogaland	103	100	66	10	24	103	100	67	13	20
Hordaland	266	100	65	8	26	267	100	63	10	27
Sogn og Fjordane	61	100	57	13	30	60	100	63	5	32
Møre og Romsdal	99	100	68	10	22	99	100	65	13	22
Sør-Trøndelag	152	100	69	7	24	152	100	68	13	20
Nord-Trøndelag	107	100	77	8	15	108	100	74	7	19
Nordland	174	100	63	9	28	171	100	63	14	23
Troms	118	100	63	10	27	117	100	71	11	18
Finnmark	55	100	73	11	16	54	100	63	19	19
Menn										
Totalt	1 271	100	73	10	17	1264	100	72	11	16
Østfold	35	100	63	:	:	35	100	74	9	17
Akershus	62	100	71	:	16	62	100	66	11	23
Oslo	75	100	67	9	24	73	100	64	14	22
Hedmark	16	100	50	:	:	16	100	63	19	19
Oppland	68	100	66	16	18	68	100	72	16	12
Buskerud	93	100	73	10	17	92	100	75	12	13
Vestfold	46	100	76	:	:	46	100	74	9	17
Telemark	59	100	73	10	17	58	100	76	12	12
Aust-Agder	43	100	77	12	12	43	100	77	12	12
Vest-Agder	87	100	75	6	20	87	100	70	11	18
Rogaland	63	100	84	6	10	63	100	78	8	14
Hordaland	159	100	72	10	18	160	100	69	10	21
Sogn og Fjordane	39	100	67	13	21	39	100	77	5	18
Møre og Romsdal	48	100	81	:	:	47	100	74	13	13
Sør-Trøndelag	86	100	78	7	15	86	100	74	9	16
Nord-Trøndelag	71	100	85	6	10	72	100	82	7	11
Nordland	120	100	73	8	19	118	100	64	16	19
Troms	67	100	69	15	16	66	100	80	11	9
Finnmark	34	100	76	:	:	33	100	73	18	9
Kvinner										
Totalt	971	100	50	9	40	968	100	57	11	32
Østfold	31	100	:	:	55	31	100	55	:	:
Akershus	73	100	64	7	29	73	100	68	12	19
Oslo	93	100	41	8	52	93	100	47	11	42
Hedmark	22	100	27	18	55	21	100	24	14	62
Oppland	46	100	48	9	43	46	100	61	7	33
Buskerud	76	100	51	17	32	77	100	60	12	29
Vestfold	38	100	29	13	58	38	100	55	18	26
Telemark	44	100	59	9	32	42	100	62	14	24
Aust-Agder	26	100	65	:	:	25	100	76	:	:
Vest-Agder	74	100	47	5	47	75	100	65	8	27
Rogaland	40	100	38	15	48	40	100	50	20	30
Hordaland	107	100	56	6	38	107	100	55	9	36
Sogn og Fjordane	22	100	:	:	45	21	100	:	:	57
Møre og Romsdal	51	100	55	8	37	52	100	56	13	31
Sør-Trøndelag	66	100	58	8	35	66	100	59	17	24
Nord-Trøndelag	36	100	61	14	25	36	100	58	8	33
Nordland	54	100	41	13	46	53	100	58	9	32
Troms	51	100	55	:	:	51	100	59	12	29
Finnmark	21	100	67	:	:	21	100	48	19	33

Tabell A.11. Personer som gikk ut av introprogrammet i 2005 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent

Landbakgrunn	November 2007					November 2008					
	Totalt	Prosent				Totalt	Prosent				
		Annen eller ingen registrering	Sysselessatt/	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering		Annen eller ingen registrering	Sysselessatt/	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering	
Alle											
Totalt	2 242	100	63	10	27	2 232	100	66	11	23	1466
Somalia	434	100	47	15	37	431	100	52	15	32	226
Irak	370	100	56	11	33	367	100	58	13	29	213
Afghanistan	309	100	72	8	19	309	100	71	11	18	220
Russland	220	100	62	9	29	216	100	68	11	21	146
Iran	209	100	68	8	24	209	100	71	10	19	149
Liberia	105	100	78	8	14	106	100	82	8	10	87
Burundi	46	100	83	:	:	9	100	89	:	:	8
Myanmar	39	100	69	:	:	47	100	89	:	:	42
Etiopia	36	100	81	:	:	41	100	76	12	12	31
Serbia og Montenegro .	22	100	86	:	:	37	100	86	:	:	32
Andre land	452	100	68	6	25	460	100	68	10	22	312
Menn											0
Totalt	1 271	100	73	10	17	1264	100	72	11	16	914
Somalia	260	100	63	17	20	257	100	63	17	19	163
Irak	158	100	70	11	19	156	100	65	17	17	102
Afghanistan	225	100	84	7	10	225	100	79	10	12	177
Russland	123	100	68	10	22	122	100	72	11	17	88
Iran	117	100	67	8	26	118	100	70	8	22	83
Liberia	63	100	81	:	:	63	100	81	10	10	51
Burundi	25	100	84	:	:	4	100	100	:	:	4
Myanmar	20	100	95	:	:	26	100	88	:	:	23
Etiopia	24	100	88	:	:	22	100	82	:	:	18
Serbia og Montenegro .	13	100	92	:	:	25	100	92	:	:	23
Andre land	243	100	75	6	19	246	100	74	8	18	182
Kvinner											0
Totalt	971	100	50	9	40	968	100	57	11	32	552
Somalia	174	100	24	13	63	174	100	36	13	51	63
Irak	212	100	45	12	43	211	100	53	10	37	111
Afghanistan	84	100	43	12	45	84	100	51	13	36	43
Russland	97	100	55	8	37	94	100	62	12	27	58
Iran	92	100	70	8	23	91	100	73	12	15	66
Liberia	42	100	74	:	:	43	100	84	:	:	36
Burundi	21	100	81	:	:	5	100	80	:	:	4
Myanmar	19	100	42	:	:	21	100	90	:	:	19
Etiopia	12	100	67	:	:	19	100	68	:	:	13
Serbia og Montenegro .	9	100	78	:	:	12	100	75	:	:	9
Andre land	209	100	60	6	33	214	100	61	14	26	130

Tabell A.12. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Absolutte tall og prosent

Status på arbeidsmarkedet	Alle		Menn		Kvinner	
	November 2007	November 2008	November 2007	November 2008	November 2007	November 2008
Absolutte tall						
I alt	3 131	3 107	1 820	1 811	1 311	1 296
Sysselsatt	1 457	1 551	1 048	1 081	409	470
Sysselsatt+utdanning	312	342	196	183	116	159
Kun utdanning	270	190	141	94	129	96
Registrert ledig	188	244	124	167	64	77
På ordinært tiltak	127	170	69	85	58	85
Yrkeshemmet hos NAV	80	103	46	72	34	31
Langtidssyk eller rehab	19	6	8	3	:	3
Uførepensjon	9	13	7	10	:	3
Kun sosialhjelp	173	135	70	55	103	80
Ikke registrert	496	353	111	61	385	292
Prosent						
I alt	100	100	100	100	100	100
Sysselsatt	47	50	58	60	31	36
Sysselsatt+utdanning	10	11	11	10	9	12
Kun utdanning	9	6	8	5	10	7
Registrert ledig	6	8	7	9	5	6
På ordinært tiltak	4	5	4	5	4	7
Yrkeshemmet hos NAV	3	3	3	4	3	2
Langtidssyk eller rehab	1	0	0	0	:	0
Uførepensjon	0	0	0	1	:	0
Kun sosialhjelp	6	4	4	3	8	6
Ikke registrert	16	11	6	3	29	23

Tabell A.13. Personer som gikk ut av introprogrammet i 2006 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter fylker og kjønn. Absolutte tall og prosent

Fylke	November 2007					November 2008				
	Totalt	Totalt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering	Totalt	Totalt	Sysselsatt/ utdanning	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
	Prosent					Prosent				
Begge kjønn										
Totalt	3 131	100	65	10	25	3 107	100	67	13	20
Østfold	105	100	53	16	30	105	100	57	20	23
Akershus	187	100	72	4	24	185	100	71	8	22
Oslo	181	100	52	8	40	175	100	59	13	29
Hedmark	66	100	62	11	27	66	100	65	9	26
Oppland	134	100	60	10	30	132	100	65	15	20
Buskerud	208	100	70	7	24	208	100	67	13	20
Vestfold	141	100	52	13	34	140	100	58	14	28
Telemark	133	100	72	7	21	129	100	72	13	15
Aust-Agder	91	100	73	9	19	90	100	71	16	13
Vest-Agder	186	100	61	8	31	185	100	69	8	23
Rogaland	314	100	75	8	16	313	100	75	11	14
Hordaland	241	100	64	14	22	241	100	61	17	22
Sogn og Fjordane	100	100	60	11	29	99	100	62	19	19
Møre og Romsdal	124	100	65	12	23	124	100	71	9	20
Sør-Trøndelag	190	100	64	8	27	191	100	64	14	21
Nord-Trøndelag	139	100	65	11	24	139	100	67	16	17
Nordland	363	100	63	16	22	360	100	66	18	16
Troms Romsal	146	100	73	7	20	145	100	74	9	17
Finnmark	82	100	73	6	21	80	100	79	9	13
Menn										
Totalt	1 820	100	76	11	13	1 811	100	75	14	11
Østfold	54	100	63	24	13	54	100	65	24	11
Akershus	94	100	85	3	12	93	100	82	5	13
Oslo	82	100	62	12	26	80	100	73	15	13
Hedmark	38	100	82	:	:	38	100	68	11	21
Oppland	81	100	73	10	17	81	100	72	14	15
Buskerud	119	100	84	7	9	120	100	75	11	14
Vestfold	80	100	66	16	18	80	100	73	16	11
Telemark	76	100	79	8	13	75	100	80	12	8
Aust-Agder	50	100	78	12	10	50	100	74	18	8
Vest-Agder	98	100	70	8	21	96	100	75	11	14
Rogaland	188	100	86	9	5	187	100	82	11	7
Hordaland	150	100	72	14	14	150	100	65	19	16
Sogn og Fjordane	52	100	73	15	12	52	100	71	19	10
Møre og Romsdal	75	100	76	11	13	75	100	76	9	15
Sør-Trøndelag	105	100	75	10	15	105	100	77	14	9
Nord-Trøndelag	79	100	76	11	13	79	100	77	14	9
Nordland	238	100	71	15	14	237	100	70	21	9
Troms	101	100	83	6	11	100	100	84	7	9
Finnmark	60	100	87	:	:	59	100	85	8	7
Kvinner										
Totalt	1 311	100	50	9	41	1 296	100	56	13	32
Østfold	51	100	43	8	49	51	100	49	16	35
Akershus	93	100	59	5	35	92	100	60	10	30
Oslo	99	100	43	5	52	95	100	47	11	42
Hedmark	28	100	36	18	46	28	100	61	7	32
Oppland	53	100	40	11	49	51	100	55	18	27
Buskerud	89	100	51	7	43	88	100	57	15	28
Vestfold	61	100	34	10	56	60	100	38	12	50
Telemark	57	100	63	:	:	54	100	61	15	24
Aust-Agder	41	100	66	:	:	40	100	68	13	20
Vest-Agder	88	100	50	8	42	89	100	63	4	33
Rogaland	126	100	60	8	33	126	100	64	11	25
Hordaland	91	100	51	14	35	91	100	53	15	32
Sogn og Fjordane	48	100	:	:	48	47	100	51	19	30
Møre og Romsdal	49	100	49	14	37	49	100	63	8	29
Sør-Trøndelag	85	100	51	7	42	86	100	49	14	37
Nord-Trøndelag	60	100	52	10	38	60	100	53	18	28
Nordland	125	100	46	18	36	123	100	59	12	29
Troms	45	100	51	9	40	45	100	51	13	36
Finnmark	22	100	:	:	55	21	100	62	10	29

Tabell A.14. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Utvalgte land og kjønn. Absolutte tall og prosent

	November 2007					November 2008				
	Totalt	Annen eller ingen registrering	Sysset/satt/	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering	Totalt	Annen eller ingen registrering	Sysset/satt/	Registrert ledig/på tiltak	Annen eller ingen registrering
	Prosent					Prosent				
Alle										
Totalt	3 131	100	65	10	25	3 100	100	67	13	28
Somalia	697	100	58	12	30	696	100	55	17	14
Afghanistan	513	100	76	7	17	511	100	76	10	19
Russland	337	100	64	10	26	317	100	65	16	31
Irak	322	100	43	15	42	319	100	50	20	10
Liberia	185	100	72	10	18	183	100	81	9	18
Iran	160	100	66	11	23	160	100	69	13	13
Burma	151	100	80	5	15	151	100	80	7	
Det palestinske området	73	100	66	11	23					
Burundi	67	100	72	6	22	64	100	86	6	8
Etiopia	58	100	76	9	16	57	100	77	5	18
Menn										11
Totalt	1 820	100	76	11	13	1808	100	75	14	14
Somalia	434	100	70	15	15	435	100	65	21	6
Afghanistan	395	100	85	7	8	395	100	85	9	12
Russland	178	100	72	10	18	164	100	69	19	16
Irak	127	100	63	13	24	126	100	62	22	6
Liberia	97	100	77	10	12	97	100	85	9	21
Iran	80	100	74	9	18	80	100	70	9	:
Burma	84	100	93	:	:	83	100	90	7	6
Det palestinske området	60	100	68	12	20					
Burundi	35	100	83	:	:	34		85	9	
Etiopia	33	100	82	:	:	34	100	76	9	15
Kvinner										32
Totalt	1 311	100	50	9	41	1292	100	56	12	51
Somalia	263	100	37	8	54	261	100	38	11	41
Afghanistan	118	100	45	7	48	116	100	47	13	26
Russland	159	100	56	9	35	153	100	60	14	40
Irak	195	100	30	16	54	193	100	41	18	14
Liberia	88	100	67	9	24	86	100	77	9	14
Iran	80	100	59	13	29	80	100	69	18	25
Burma	67	100	64	:	:	68	100	68	7	:
Det palestinske området	13	100	54	:	:					
Burundi	32	100	59	:	:	30	100	87	:	10
Etiopia	25	100	68	:	:	23	100	78	:	22

Tabell A.15. Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter fylke og kjønn. Absolutte tall og prosent

Fylke	Personer i intro hele året	Derav langtids mottakere av sosialhjelp	Andel
Begge kjønn			
Hele landet	2429	390	16,1
Østfold	104	23	22,1
Akershus	229	50	21,8
Oslo	214	25	11,7
Hedmark	93	22	23,7
Oppland	157	25	15,9
Buskerud	125	23	18,4
Vestfold	63	11	17,5
Telemark	94	17	18,1
Aust-Agder	81	11	13,6
Vest-Agder	139	14	10,1
Rogaland	211	33	15,6
Hordaland	220	22	10,0
Sogn og Fjordane	61	18	29,5
Møre og Romsdal	96	14	14,6
Sør-Trøndelag	127	15	11,8
Nord-Trøndelag	69	3	4,3
Nordland	190	27	14,2
Troms Romsa	108	33	30,6
Finnmark Finnmarku	48	4	8,3
Menn			
Hele landet	1161	237	20,4
Østfold	50	14	28,0
Akershus	103	32	31,1
Oslo	87	12	13,8
Hedmark	46	18	39,1
Oppland	84	16	19,0
Buskerud	67	13	19,4
Vestfold	24	5	20,8
Telemark	48	12	25,0
Aust-Agder	38	4	10,5
Vest-Agder	67	9	13,4
Rogaland	97	24	24,7
Hordaland	98	14	14,3
Sogn og Fjordane	36	8	22,2
Møre og Romsdal	48	7	14,6
Sør-Trøndelag	58	8	13,8
Nord-Trøndelag	40	3	7,5
Nordland	97	19	19,6
Troms Romsa	50	16	32,0
Finnmark Finnmarku	23	3	13,0
Kvinner			
Hele landet	1268	153	12,1
Østfold	54	9	16,7
Akershus	126	18	14,3
Oslo	127	13	10,2
Hedmark	47	4	8,5
Oppland	73	9	12,3
Buskerud	58	10	17,2
Vestfold	39	6	15,4
Telemark	46	5	10,9
Aust-Agder	43	7	16,3
Vest-Agder	72	5	6,9
Rogaland	114	9	7,9
Hordaland	122	8	6,6
Sogn og Fjordane	25	10	40,0
Møre og Romsdal	48	7	14,6
Sør-Trøndelag	69	7	10,1
Nord-Trøndelag	29	:	:
Nordland	93	8	8,6
Troms Romsa	58	17	29,3
Finnmark Finnmarku	25	:	:

Tabell. A.16. Personer som mottok introduksjonsstønning i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter antall barn i husholdningen og kjønn. Absolutte tall og prosent

Antall barn i husholdningen	Personer i intro hele året	Derav langtids-mottakere av sosialhjelp	Andel
Begge kjønn			
I alt	2430	390	16,0
Ingen barn	939	86	9,2
Med barn	1491	304	20,4
Derav:			
Et barn	450	73	16,2
To barn	452	86	19,0
Tre barn	293	60	20,5
Fire barn + ...	296	85	28,7
Menn			
I alt	1161	237	20,4
Ingen barn	570	56	9,8
Med barn	591	181	30,6
Derav:			
Et barn	154	32	20,8
To barn	188	56	29,8
Tre barn	121	32	26,4
Fire barn + ...	128	61	47,7
Kvinner			
I alt	1269	153	12,1
Ingen barn	369	30	8,1
Med barn	900	123	13,7
Derav:			
Et barn	296	41	13,9
To barn	264	30	11,4
Tre barn	172	28	16,3
Fire barn + ...	168	24	14,3

Tabell A.17. Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter kjønn, sivilstand og antall barn. Absolutte tall og prosent

Sivilstand	Kode - sjekk om riktig plassert!	Barn i husholdningen	Begge kjønn			Kvinner			Menn		
			Personer i intro hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel	Personer i intro hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel	Personer i intro hele året	Derav langtidsmottakere av sosialhjelp	Andel
I alt		I alt	2 430	390	16,0	1269	153	12,1	1 161	237	20,4
		Uten barn	939	86	9,2	369	30	8,1	570	56	9,8
		Med barn	1 491	304	20,4	900	123	13,7	591	181	30,6
Ugift	1	I alt	730	83	11,4	295	43	14,6	435	40	9,2
		Uten barn	529	54	10,2	171	22	12,9	358	32	8,9
		Med barn	201	29	14,4	124	21	16,9	77	8	10,4
		<i>Derav:</i>									
		Ett barn	86	14	16,3	66	14	21,2	20	:	:
		To barn	55	7	12,7	27	3	11,1	28	4	14,3
		Tre barn	23	4	17,4	11	:	:	12	:	:
Fire barn +	37	4	10,8	20	:	:	17	:	:		
Gift	2	I alt	1 497	261	17,4	811	72	8,9	686	189	27,6
		Uten barn	340	24	7,1	159	6	3,8	181	18	9,9
		Med barn	1 157	237	20,5	652	66	10,1	505	171	33,9
		<i>Derav:</i>									
		Ett barn	311	43	13,8	181	13	7,2	130	30	23,1
		To barn	360	70	19,4	202	18	8,9	158	52	32,9
		Tre barn	250	52	20,8	141	22	15,6	109	30	27,5
Fire barn +	236	72	30,5	128	13	10,2	108	59	54,6		
Enke/-mann	3	I alt	78	16	20,5	69	15	21,7	9	:	:
		Ingen barn	24	:	:	18	:	:	6	:	:
		Med barn	54	15	27,8	51	14	27,5	3	:	:
		<i>Derav:</i>									
		Ett barn	26	7	26,9	24	6	25,0	:	:	:
		To barn	15	4	26,7	14	4	28,6	:	:	:
		Tre barn	6	:	:	6	:	:	:	:	:
Fire barn +	7	4	57,1	7	4	57,1	:	:	:		
Skilt	4	I alt	65	15	23,1	52	12	23,1	13	3	23,1
		Ingen barn	28	4	14,3	16	:	:	12	3	25,0
		Med barn	37	11	29,7	36	11	30,6	:	:	:
		<i>Derav:</i>									
		Ett barn	14	6	42,9	14	6	42,9	:	:	:
		To barn	9	:	:	9	:	:	:	:	:
		Tre barn	7	:	:	7	:	:	:	:	:
Fire barn +	7	3	42,9	6	3	50,0	:	:	:		
Separeert	5	I alt	60	15	25,0	42	11	26,2	18	4	22,2
		Ingen barn	18	3	16,7	5	:	:	13	3	23,1
		Med barn	42	12	28,6	37	11	29,7	5	:	:
		<i>Derav:</i>									
		Ett barn	13	3	23,1	11	:	:	:	:	:
		To barn	13	4	30,8	12	4	33,3	:	:	:
		Tre barn	7	3	42,9	7	3	42,9	:	:	:
Fire barn +	9	:	:	7	:	:	:	:	:		

Figurregister

2.1.	Prosentandel av primær- og overføringsflyktninger 18-55 år bosatt i 2006 som er registrert som deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av 2007-2008. Utvalgte land	15
2.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 (har sluttdato dette året) etter registrert status i KOSTRA ved utgangen av året. Prosent	16
2.3.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter innvandringsgrunn. Utvalgte land. Absolutte tall	18
3.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent	21
3.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter alder og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent	23
3.3.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter status på arbeidsmarkedet i november 2008. Utvalgte land	25
3.4.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter status på arbeidsmarkedet i november 2008. Utvalgte land og kjønn	26
3.5.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 ett tiltak i programmet og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent	27
3.6.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programkommune og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent	28
4.1.	2007-kohortens flytting etter fylke. Absolutte tall	34
4.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007, etter sysselsettingsstatus i november 2008, kjønn og om de ikke lenger er bosatt i samme kommune. Prosent	35
5.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2006, 2007 og 2008. Prosent	37
5.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 som var sysselsatt eller under utdanning i henholdsvis november 2006, 2007 og 2008 etter landbakgrunn og kjønn. Prosent	38
6.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Prosent	40
6.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 som var sysselsatt eller under utdanning i henholdsvis november 2007 og 2008 etter landbakgrunn og kjønn. Prosent	41
7.1.	Andel sysselsatt/under utdanning i november 2006-2008 for 2005-, 2006-, og 2007-kohorten, etter kjønn	43

Tabellregister

2.1.	Flyktninger etter landbakgrunn per 1.1.2009 Absolutte tall	13
2.2.	Deltakere og befolkning, etter fylke. Absolutte tall og prosent.....	14
2.3.	Flyktningbefolkningen per 1.1.2008, deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 og personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 etter landbakgrunn. Absolutte tall og prosent	17
2.4.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2007 etter landbakgrunn og kjønn. Utvalgte land. Absolutte tall og prosent.....	18
2.5.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2005, 2006 og 2007 etter største programkommuner i 2007. Absolutte tall.....	19
3.1	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent.....	20
3.2.	Deltakere i introduksjonsprogrammet etter alder og kjønn. 2007. Prosent.....	22
3.3.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter alder, kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutt tall og prosent.....	23
3.4.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programstatus ved utgangen av 2007 og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent	24
3.5.	Sysselsatte per 4. kvartal 2008, etter kommune. Prosent	29
3.6.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter program-kommune, kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Prosent	29
3.7.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 som er sysselsatte i november 2008 etter kjønn og utvalgte næringer. Prosent	30
3.8.	Sysselsatte i hele befolkningen, blant innvandrere fra Afrika, Asia etc* og personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter næring i november 2008. Prosent.....	31
3.9.	Personer som avsluttet introduksjonsordningen i 2007 og var uregistrert november 2008 etter registrert status i KOSTRA ved utgangen av 2007 og kjønn. Absolutte tall og prosent.....	32
3.10.	Antall og andel personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005, 2006 og 2007 som mottok sosialhjelp i november året etter. Etter status på arbeidsmarkedet	32
4.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programfylke i 2007 og bostedsfylke per 31.12. 2008. Absolutte tall.....	33
4.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter programkommune. Andel ikke lenger bosatt i kommunen i november 2008. Absolutte tall og prosent. Etter største fraflytting i absolutte tall.....	34
4.3.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter bostedskommune i november 2008. Andel av disse flyttet til kommunen. Absolutte tall og prosent. Etter største tilflytting i absolutte tall	35
5.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 som var sysselsatte i november 2006, 2007 og 2008 etter kjønn og næring. Prosent.....	38
5.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 og som mottok sosialhjelp i henholdsvis november 2006, 2007 og 2008. Etter status på arbeidsmarkedet.....	39
6.1.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 som var sysselsatte i november 2007 og 2008 etter kjønn og næring. Prosent.....	42
6.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 og som mottok sosialhjelp i henholdsvis november 2007 og 2008. Etter status på arbeidsmarkedet	42
8.1.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtids-mottakere av sosialhjelp samme år etter kjønn. Absolutte tall og prosent.....	44
8.2	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtids-mottakere av sosialhjelp samme år etter kjønn, sivilstand og barn. Absolutte tall og prosent	45
8.3.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtids-mottakere av sosialhjelp samme år etter antall barn i husholdningen. Absolutte tall og prosent.....	45
8.4.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtids-mottakere av sosialhjelp samme år etter fylke. Absolutte tall og prosent	46

Vedleggstabeller

A.1.	Alle deltakere i introduksjonsprogrammet i løpet av hele året etter landbakgrunn, kjønn og år. Absolutte tall.....	48
A.2.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2005, 2006 og 2007 etter største programkommuner. Absolutte tall	49
A.3.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i henholdsvis 2007, 2006 og 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november året etter de gikk ut. Absolutte tall og prosent.....	49
A.4.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter detaljert status på arbeidsmarkedet i november 2008, landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent	50
A.5.	Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent.....	51
A.6.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 etter kurs/tiltak og status på arbeidsmarkedet i november 2008. Absolutte tall og prosent.....	51
A.7.	Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, kjønn og utvalgte kommuner. Absolutte tall og prosent.....	52
A.8.	Personer som avsluttet introduksjonsordning i 2007 etter forenklet status i november 2008, kjønn og fylke. Absolutte tall og prosent.....	54
A.9.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2006, 2007 og 2008. Absolutte tall og prosent.....	55
A.10.	Personer som gikk ut av introprogrammet i 2005 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter fylker og kjønn. Absolutte tall og prosent	56
A.11.	Personer som gikk ut av introprogrammet i 2005 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter landbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og prosent	57
A.12.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter kjønn og status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Absolutte tall og prosent.....	58
A.13.	Personer som gikk ut av introprogrammet i 2006 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og november 2008, og etter fylker og kjønn. Absolutte tall og prosent	59
A.14.	Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 etter status på arbeidsmarkedet i november 2007 og 2008. Utvalgte land og kjønn. Absolutte tall og prosent	60
A.15.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter fylke og kjønn. Absolutte tall og prosent	61
A.16.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter antall barn i husholdningen og kjønn. Absolutte tall og prosent	62
A.17.	Personer som mottok introduksjonsstønad i hele 2008 og som var langtidsmottakere av sosialhjelp samme år, etter kjønn, sivilstand og antall barn. Absolutte tall og prosent	63